Molnár Ferenc

Játék a kastélyban

anekdóta három felvonásban

SZEMÉLYEK.

TURAI
GÁL
ÁDÁM
ANNIE
ALMÁDY
TITKÁR
LAKÁJ

Történik egy kastélyban, az olasz tengerparton.

ELSŐ FELVONÁS.

Díszes vendégszoba egy nagyon szép tengerparti kastélyban. Balról és jobbról ajtó. A színpad közepén garnitura: kanapé, asztal, két karosszék. Hátul nagy ablak. Csillagos éjszaka. A színpadon sötétség van. Mikor a függöny felgördül, a baloldali bejáratajtó felől hangos férfibeszélgetés hallatszik. Nyílik a bejáratajtó és három szmokingos úr lép be a szobába. Az egyik rögtön felcsavarja a villanyt. Némán mennek a középre, ott az asztal köré állnak. Mind a három rágyujt. Aztán egyszerre ülnek le. Gál a baloldali, Turai a jobboldali karosszékbe. Ádám középütt, a kanapéra. Igen nagy, majdnem kínos szünet. Füstfelhők. Kényelmes terpeszkedés. Csend. Aztán:

GÁL.
Min gondolkozol olyan nagyon mélyen?

TURAI.
Azon gondolkozom, hogy tulajdonképpen milyen nehéz egy színdarabot elkezdeni. Mindjárt a darab legelején, mikor elkezdődik, bemutatni a főszereplőket.

ÁDÁM.
Az nehéz is lehet.

TURAI.
De még milyen nehéz. Elkezdődik az előadás. A nézőtér elcsendesedik. Színészek lépnek be a színpadra és kezdődik a kínlódás. Eltart egy örökkévalóságig, néha pláne egy egész negyedóráig, amíg a publikum megtudja, hogy melyik kicsoda és mit akar.

GÁL.
Érdekes a te agyvelőd. Egy pillanatra sem tudod elfelejteni a mesterségedet.

TURAI.
Azt nem is lehet.

GÁL.
Nem múlik el egy félóra, hogy ne beszélnél színházról, színészekről, darabokról. Más is van a világon.

TURAI.
Nincs más. Drámaíró vagyok és ez nagy átok. Már Alphonse Daudet megírta az emlékirataiban, hogy mikor az apja meghalt, arra gondolt, micsoda hatásos jelenet volna ez a színpadon.

GÁL.
Jó, azért ennyire mégsem lehet az ember rabszolgája a mesterségének.

TURAI.
Aki nem lehet ura, az rabszolgája. Középút nincs. Hidd el az nem tréfa: egy darabot jól elkezdeni! Ez egyike a legnehezebb színpadtechnikai problémáknak. Gyorsan mutatni be a figurákat. Vegyük például itt ezt a képet: mi hárman. Három szmokingos úr. Ha nem ennek a nagyúri kastélynak ebbe a szobájába lépnénk be, hanem egy színpadra, épp mikor egy darab kezdődik. Egy csomó érdektelen dolgot kellene összevissza beszélnünk, amíg kiderülne, hogy kik vagyunk. Hát nem volna sokkal egyszerűbb a dolgot úgy kezdeni, hogy előállunk és bemutatkozunk? *Feláll.* Jó estét. Mi hárman itt ebben a kastélyban vendégek vagyunk, most az

ebédlőből jövünk, kitűnően vacsoráztunk, megittunk két üveg pezsgőt. Az én nevem Turai Sándor, színműíró vagyok, harminc éve írok darabokat, ebből élek. Pont. Most te.

GÁL
feláll. Nevem Gál, szintén színműíró vagyok, ugyancsak darabokat írok még pedig kivétel nélkül mindig ennek az itt jelenlevő úrnak a társaságában. Mi ketten híres darabíró-firma vagyunk. Minden jó bohózat és operettszöveg színlapján ez áll: írta Gál és Turai. Természetesen szintén ebből élek.

GÁL és TURAI
egyszerre. Ez a fiatal úr pedig...

ÁDÁM
feláll. Ez a fiatal úr pedig, engedelmükkel, Ádám Albert, huszonötéves, zeneszerző. Én írtam a zenét ennek a kedves két úrnak a legújabb operettjéhez. Ez az első színpadi munkám. Ez a két éltes angyal fedezett fel engem és most az ő segítségükkel szeretnék híres lenni. Ők hivattak meg ide ebbe a kastélyba is. A frakkomat és a szmokingomat ők csináltatták. Tudniillik egyelőre még szegény és ismeretlen vagyok. Egyébként: korán árvaságra jutottam és a nagymamám nevelt fel. A nagymamám már meghalt. Most egyedül vagyok a világban. Se nevem, se pénzem.

TURAI.
De fiatal vagy.

GÁL.
És tehetséges.

ÁDÁM.
És szerelmes vagyok a primadonnába.

TURAI.
Ezt már nem kellett volna mondanod, ezt már a publikum magától is kitalálta volna.

Mind a hárman leülnek.

TURAI.
Hát nem ez volna a legegyszerűbb, így kezdeni egy darabot?

GÁL.
Hiszen ha ezt lehetne, könnyű volna darabot írni.

TURAI.
Nem olyan nehéz az, hidd el. Nézd kérlek: az egész dolog...

GÁL.
Jó, jó, jó, csak ne kezdj megint színházról beszélni. Torkig vagyok vele. Majd holnap beszélünk, ha parancsolod.

TURAI.
Igazad van. Végre egy pár boldog, gondtalan óra. Ez a szép autóutazás! Olaszország! És Isten veled íróasztal, írógép, Isten veletek rosszillatú kulisszák, hamis színészek és igazi direktorok! Egész évben örülök ennek a pár hétnek, amelyet itt szoktam tölteni. Remek hely, nagyszerű házigazda, igazi barát és igazi úr, aki szabadjára engedi a vendégeit! Aztán szeretem ezt a finom, gazdag világot itt, amely annyira nélkülözhetetlen még a legrosszabb operettszövegben is. És ne felejtsük el a legnagyobbat, - uraim - készen van a munka! Készen van az új operett!

És nyár van, és szép az éjszaka, és előttünk a kék tenger és remek volt a vacsora... *órájára néz...* és még nincs is nagyon késő. Két óra tíz perc. Egy szép nap. Érdemes megjegyezni.

GÁL.
Péntek.

TURAI.
Úgy van.

GÁL.
Bár ne volna úgy.

TURAI.
Püff! Kezdődik az önkínzás a babonával.

GÁL.
Kérlek, nem szabad pénteken érkezni.

ÁDÁM
boldogan ábrándozik a kanapén. Ugyan uraim... mindegy az... péntek, szombat, vasárnap, tavasz, nyár, ősz, tél. Minden szép! *Lecsukja a szemét.*

TURAI.
Nekem a kedd a rossz napom. *Gálhoz.* Például te kedden születtél.

GÁL.
Hát kérlek. Eddig már a következő pechjeink voltak a péntek miatt. Délben San Martinónál zuhogó eső és gumidefekt, emiatt: egy óra késés. Délután Fierónál kutyagázolás, megállás, népgyűlés, veszekedés és fizetés. Emiatt: ideérkezés este nyolc helyett tízkor. Péntek. Ki nincs itthon? A nagyszerű házigazda és az egész társaság, köztük az, aki miatt tulajdonképpen idejöttünk. Kiránduláson vannak. Péntek. Hol a primadonna, az ifjú és tehetséges, a legszebb, a legédesebb, ennek a kastélynak legfontosabb vendége? Velük van a kiránduláson. Visszajön estére? Nem. Mikor jön vissza? Nem tudja senki. Péntek.

TURAI.
Majd csak hazajön.

GÁL.
Ha most jön, már szombaton jön.

ÁDÁM
ábrándozva. Ah! Holnapig várni... hogy láthassam... Egy egész hosszú éjszaka...

GÁL.
Péntek.

TURAI.
Hát jó. Most jövök én. Péntek: ragyogó ebéd San Martinóban, felülmulhatatlan espresso-kávé. Igaz: mialatt ebédeltünk, zápor. De a kávénál váratlanul napsütés, tehát pormentes országút és illatos levegő. Kutyagázolás, népgyűlés, igaz. De két szerencse: kutya életben maradt és minket nem vertek meg. Megérkezés a kastélyba későn, igaz, de megint szerencse: senki sincs itthon, a fáradt utasoknak nem kell kínos társalgást folytatniok és mégis felséges paprikás-csirkét kapnak, messze a hazától, az olasz tenger partján. És a főszerencse, a legnagyobb: ez a szoba itt, ez a szoba itt az angyalé mellett, evvel az átjáróajtóval... *Ádámhoz, erősen hangsúlyozva...* evvel az átjáróajtóval... épp ez a szoba üres és hála régi barátságomnak a főkomornyikkal, számunkra kijelöltetik. Ez csak szerencse.

GÁL
Ádám felé. Az ő szerencséje.

TURAI.
Az ő szerencséje a mi szerencsénk is. Ha ők ketten boldogok, neki szebb melódiák jutnak eszébe és az angyal szebben énekli. A siker pedig közös. Mindenikünké. Nincs itthon? Annál szebb lesz a meglepetés: az angyal az éj folyamán mit sem sejtve hazaérkezik a kirándulásról, bemegy a szobácskájába, lenyugszik az ágyacskájába...

GÁL.
Mért kicsinyítesz, te bájos? Szép nagy szobája van és óriási ágya. Én ismerem ezt a helyet.

TURAI.
Mindegy. A fő, hogy hazajön, nem is sejti, hogy mi itt vagyunk és elhoztuk neki a kész operettet, - uraim! - a kész operettet, és hajlandók vagyunk neki ebből az operettből elénekelni azt a még nem világhírű, de biztosan világot hódító nagy valcert, a fővalcert, az égbeszárnyaló valcert, amelyet ez az ártatlan gyermek, szerelmes fiatal szívének minden lelkesedésével...

GÁL
közbevág. Elég! Még elbizakodik. *Órájára néz.* Mindjárt félhárom. Uraim! Van egy indítványom. Feküdjünk le. Holtfáradt vagyok. Énekeljünk holnap. Ha eddig nem jött, reggelig marad. Én ismerem ezt a házat. Reggel ötkor keltünk fel, négyszáz kilométer zúg a fejemben. Az ártatlan ifjú már alszik is.

ÁDÁM
félálmából felriad. Nem alszom. Minden szót hallok.

GÁL.
Hát mit mondtam?

ÁDÁM.
Reggel ötkor, négyszáz kilométer, valamit a fejeddel...

GÁL.
Na látod.

TURAI.
Én se bánom, ha a meglepetést reggelre halasztjuk. Majd a valcerrel ébresztjük fel.

ÁDÁM.
Csak addig meg ne tudja, hogy megjöttünk.

TURAI.
Te csak mindig bízzál bennem. Szigorúan meghagytam lent az öreg portásnak, hogy holnap reggelig a világon senkinek ne mondja meg, hogy megérkeztünk. *Ádámhoz.* A portás itt majdnem olyan nagy úr, mint a házigazda.

ÁDÁM
felállt. Akkor én megyek fürödni.

TURAI.
Nagyon szép logikus összefüggés. Mi köze a portásnak a fürdéshez?

ÁDÁM.
Gyűlölöm a logikát.

GÁL.
Most akarsz fürödni?

ÁDÁM.
Igen.

GÁL.
A tengerben?

ÁDÁM.
Nem, kádban. Így álmosan, fáradtan, reményteljesen, boldogan ülni a langyos vízben, lehunyt szemmel... nagyszerű! Megyek is.

TURAI.
Erigy fiam. Csak ami jól esik. A művészt, mikor alkot, ápolni kell *Gálhoz.* Ismerted a nagymamáját?

GÁL
Nem.

TURAI.
Ilyen kicsi volt. *Mutatja.* A legkisebb öregasszony, akit valaha életemben láttam. Ő az oka, hogy ez a fiú ilyen gyámoltalan gyerek maradt. Sohasem felejtem el, mikor először hozta fel hozzám, hogy bemutassa. Valósággal rámkiáltott! „Ez a gyerek egy genie, azonnal hallgassa meg a szerzeményeit!”

ÁDÁM.
Hogy reszkettem én akkor!

TURAI.
Hát még én! Bizony, bizony. *Elgondolkozva:* Az anyja... szép csendes asszony volt.

ÁDÁM
meghatottan. Én nem is igen emlékszem rá.

TURAI.
Oh, én szinte magam előtt látom! - Bizony, az ilyen fiatal művésznek néha nagyon sokat kell küzdenie, amíg beérkezik. De veled ez nem fog megtörténni. Terád két okos ember vigyáz. Nahát eredj fiam, fürödj, aludj, szeress, örülj a menyasszonyodnak, örülj ennek a szép életnek itt!

GÁL.
Te neveled álmodozóvá. Meg kell neki ismerni az élet keserűségeit is.

TURAI.
Ez neked sürgős?

GÁL.
Nekem nem.

TURAI.
Hát neki még kevésbbé. Menj fiam, pihend ki magad, holnap aztán légy friss és jókedvű.

ÁDÁM
körülnéz. Szóval ez itt az én szobám?

TURAI.
Hogyne, angyalkám. *Jelentősen.* És e mögött a fal mögött lakik ő, a boldog menyasszony. Tulajdonképpen klasszikus helyzet. Ugyanaz, mint Pyramus és Thisbe helyzete a Szentiványéji álomban. Szerelmesek egymásba... és egy fal választja el őket. Hogy mondja Pyramusz? „Te fal, oh fal, drága kedves válasz, Mely az ő telekjük, s a miénk közt állasz.”

GÁL.
Jó, jó. Megint színház, megint színház!

ÁDÁM.
És ti ketten?

GÁL.
Nyugodt lehetsz. Mi az ellenkező oldalon lakunk. A mi szobánk arrafelé van. *Mutatja.*

ÁDÁM.
Egy szobában laktok ketten?

TURAI.
Mindig. Igazi társszerzők egy pillanatra se hagyják el egymást. Egyetlen kis ötletnek se szabad elveszni. Azonkívül, én álmomban beszélni szoktam. Állítólag olyankor mondom a legjobb vicceket. Ő meg ébren alszik és mindig mindent feljegyez.

ÁDÁM
a bejáratajtónál. Atyáim! Egy kijelentést óhajtok tenni. Szeretlek benneteket, az élet szép és én boldog vagyok!

Meghajtja magát és kimegy.

TURAI
szünet után. Erre a határozott kijelentésre hajlandó vagyok meginni egy pohár jó konyakot.

GÁL.
Kettőt.

TURAI
csenget. Örül a lelkem, hogy ezt a gyereket ilyen boldognak látom. Nekem sohasem volt gyerekem és így ötven év körül az ember úgy tele van atyai szeretettel, hogy szinte kell hozzá valami gyerek. Erre, szegénykére bizony ráfér az apai gondoskodás. *Ismét csenget.* Remélem, a személyzet még nem ment aludni. *Elgondolkozva.* Bizony... az anyja kedves, szép, csendes asszony volt. *Kinéz az ablakon.* A hotel előtt a parton még táncolnak. Reflektorokkal világítják a táncoló párokat... Jó színpadi kép volna ez egy operettben, a finálában... tudod, ezzel a szép kék csillagos éggel a háttérben... a tenger, csupa kis színes fénypontokkal... gyönyörű díszlet! *Eljön az ablaktól.* Azt kell hinnem, igaza van a fiúnak: az élet szép! *Leül. Boldog.*

GÁL.
Te. Nem akartam az előbb mondani. De tulajdonképpen még ez is a péntekhez tartozik.

TURAI.
Mi az?

GÁL.
Nem kellemes. Van egy hírem számodra. Nem kellemes.

TURAI.
Különös állat vagy te. Amint az ember öt percig jól érzi magát, mindjárt van valamid.

GÁL
Várj, mindjárt lesz neked is valamid.

TURAI.
Na gyere öregem. Rontsd el a kedvemet. Mi van?

GÁL.
Láttam egy nevet lent a portásnál. Megnéztem a nagy vendégkönyvet, hogy ki mindenki van itt. Cseppet sem kellemes.

TURAI.
Mit ijesztgetsz? Ki az?

GÁL.
Almády.

TURAI.
A színész?

GÁL.
Igen.

TURAI.
Itt a kastélyban?

GÁL.
Igen.

TURAI.
Ez tényleg kellemetlen.

GÁL.
Na látod.

TURAI.
Most örülsz?

GÁL.
Dehogy örülök. Én pesszimista vagyok, de fájdalom, tisztességes ember. Ez azt jelenti, hogy sohasem örülök, ha igazam van. Tény az, hogy Almády úr itt van.

TURAI.
De hát hogy kerül ez ide? Már van vagy tíz éve, hogy nem szokták meghívni. Úgy tudom, a feleségével meg a gyerekeivel nyaral a Balatonnál. Saját villájában.

GÁL.
Hát most megint meghivatta magát. Bizonyára volt rá oka.

TURAI.
Tudja ezt a fiú?

GÁL.
A fiú semmit se tud. Sejtelme sincs arról, még most sem, hogy mit jelent Almády úr a menyasszonya életében.

TURAI.
Ugyan erigy. Olyan sokat nem jelent... Istenem... Hát leckéket adott neki, tanította a színiiskolában... lélekzetvételre tanította, meg mint mondani szokták: előre hozta a hangját... Ugyan kérlek! A híres hősszerelmes és a kis színinövendék! Megszokott história. Magától értetődik. Eltart pár hónapig. Ugyan! Ennek már rég vége. És Annie sokkal okosabb. És menyasszony. Van neked arról fogalmad, milyen szenvedélyesen tud egy színésznő menyasszony lenni, ha valaki tényleg el akarja venni? Én ugyan nem vagyok elragadtatva ettől a gondolattól, de engem csak az érdekel, hogy a fiú boldog-e vagy nem. Ugyan kérlek! Majd bolond lesz avval a

komédiással... még ha itt is van... ugyan erigy! Egy négygyerekes családapával. Annál már igazán több esze van.

GÁL.
Én nem mondtam semmit. Én csak azt mondtam, hogy láttam a nevét egy könyvben a portásnál, tehát itt lakik. Kellemes ez? Nem. Ez kellemetlen. Ezt mondtam. De most mondok még valamit: telegrafálni kellett volna, hogy jövünk.

TURAI.
Ezt már mondtad reggel. Jó. Megint igazad volt.

GÁL.
Megint nem örülök. Kérlek szépen, nőt sohase szabad meglepni. Mindig telegrafálni kell jó előre. Ahányszor én még az életben ilyen kedves meglepetést csináltam egy hölgynek, végül mindig én lepődtem meg. *Kopogtatás*. Szabad!

Lakáj belép.

TURAI.
Mi az? Ja vagy úgy. Konyakot kérünk.

LAKÁJ.
Szabad kérdeznem, melyik a kedvenc márkája a nagyságos doktor úrnak?

TURAI
Gálhoz. Kérlek, menj be egy kicsit a fiúhoz, tartsd benn egy pár percig... én szeretnék itt ezzel... *fejével a lakáj felé int...* pár szót szeretnék vele beszélni.

Gál kimegy.

TURAI
a lakájhoz. Hogy hívják?

LAKÁJ.
Engem?

TURAI.
Igen. Magát.

LAKÁJ.
Dvornicsek János.

TURAI.
Hány éves?

LAKÁJ.
Ötvenkettő.

TURAI.
Hol született?

LAKÁJ.
Podmokli, Csehország.

TURAI.
Nős, nőtlen?

LAKÁJ.
Nős vagyok. Két gyermekem van.

TURAI.
Maga tavaly még nem volt itt.

LAKÁJ.
Nem, kérem.

TURAI.
Az idén jött?

LAKÁJ.
Most nyáron.

TURAI.
Köszönöm.

LAKÁJ
nagyon szerényen, kis szünet után. Bocsánatot kérek, nagyságos uram. Miért tetszett felvenni az adatokat?

TURAI.
Ne féljen, nem vagyok detektív. Majd megmondom a végén. Tehát Dvornicsek János: feleljen a kérdéseimre. Ebben a szomszéd szobában lakik Balogh Annie őnagysága?

LAKÁJ.
Igenis.

TURAI.
Még nincs itthon?

LAKÁJ.
Nem láttam hazajönni.

TURAI.
Elmenni látta?

LAKÁJ.
Délután mentek el hat órakor.

TURAI.
Mentek? Kik mentek?

LAKÁJ.
Az egész társaság. A kegyelmes gróf úrral együtt. Kirándulásra mentek, azt hiszem San Pietróba.

TURAI.
Messze van az?

LAKÁJ.
Másfél óra motoroson. A nagy motoros hajón mentek, huszonhat személy. Hideg vacsora van a hajón. Csudás büffé.

TURAI.
És mikor jönnek vissza?

LAKÁJ.
Rengeteg ital van a hajón.

TURAI.
Nem azt kérdeztem. Azt kérdeztem, mikor jönnek vissza.

LAKÁJ.
Hát arra feleltem, nagyságos uram. Rengeteg ital: ötven üveg pezsgő, tizennyolc üveg konyak, különböző likőrök és hatvan üveg sör. Reggel jönnek haza.

TURAI.
Miért?

LAKÁJ.
Mert ezt előbb mind megisszák.

TURAI.
Ja úgy. És ki mindenki van abban a társaságban?

LAKÁJ.
A zöme, nagyságos uram, hogy úgy mondjam, a zöme egy amerikai család. A kegyelmes gróf úrnak távoli rokonai. Azok követelik a kirándulást minden ünnepnapon.

TURAI.
Ma milyen ünnep van?

LAKÁJ.
Én nem tudom, nagyságos uram. Nekik minden héten kétszer ünnepjük van. Nem ismerem ezt a vallást. Elmennek éjjel lumpolni a tengerre. A művésznő őnagyságát imádják. Énekel nekik a hajón. Cigánnyal.

TURAI.
Cigány is van?

LAKÁJ.
Négy szál. Különben itt játszanak a hotelben, a Corona d'Italia-ban. De nem jók. A cigány nem ér semmit a vizen. A cigánynak talaj kell.

TURAI.
Talaj. Igen. Hogyne. Na gyerünk tovább. Almády urat ismeri?

LAKÁJ.
Almády?

TURAI.
Színművész. A Nemzeti Színháztól.

LAKÁJ
felkiáltva. Hogyne kérem! Hogyne! Almády művész urat ne ismerném? Itt van nálunk három nap óta.

TURAI.
Itt a kastélyban?

LAKÁJ.
Igen, a régi traktusban. A kertre nyílik az ablaka.

TURAI.
Ezen az emeleten?

LAKÁJ.
Igenis, nagyságos uram.

TURAI
akit ez bosszant. És... ő is a társasággal van?

LAKÁJ.
Hogyne kérem. Együtt mentek őnagyságával.

TURAI.
Hogyhogy: együtt mentek?

LAKÁJ.
Hát... ő kísérte a hajóra. Együtt szoktak.

TURAI.
Mit szoktak együtt?

LAKÁJ.
Hát... csak úgy, mint kollégák. Almády úr szaval a hajón.

TURAI.
Honnan tudja?

LAKÁJ.
Kedden én voltam velük.

TURAI.
Kedden. Persze kedden.

LAKÁJ.
Igenis. Kedden.

TURAI.
Tudom, tudom. Hát... köszönöm.

Szünet.

LAKÁJ.
Vége?

TURAI.
Vége.

LAKÁJ.
Csak mert azt tetszett mondani, hogy a végén meg tetszik mondani...

TURAI.
Hogy miért vettem fel az adatait.

LAKÁJ.
Igen.

TURAI.
Tanuljon tőlem, gyermekem. Fogadja ezt hálám jeléül, mint bölcs tanácsot: aki bemutatkozik, az a vallatásnál kevesebbet hazudik. Felelősséget érez. Ez a bölcsesség egy detektívdrámából van, írták Gál és Turai.

LAKÁJ.
Köszönöm szépen.

TURAI.
Szívesen.

Szünet.

LAKÁJ.
És most milyet tetszik parancsolni?

TURAI
szórakozottan. Hogyhogy, hogy milyet tetszem?

LAKÁJ.
Konyakot.

TURAI.
Ja igen. Pardon. Hiszen konyak miatt csengettem be. Hát miféle van kéznél?

LAKÁJ.
Nagyságos uram: minden, ami jó és francia. Hennesy, Dubouché, Rivière-Gardrat...

TURAI.
Hát akkor legjobb lesz, ha egy pohár... *Kis szünet. Kint egy ajtó csapódik.*

LAKÁJ
felfigyel. Pardon, nagyságos uram! *Felemeli az ujját.*

LAKÁJ.
Pardon! Azt hiszem... Tessék csak csendben maradni! Azt hiszem, most jön haza őnagysága.

Figyelnek. A szomszéd szobából hallani, amint Annie csengő hangon, bátran, hangosan énekel egy operettáriát.

LAKÁJ.
Igen, ő az.

Hallgatják az éneket.

TURAI.
Nagyszerű! Ő az! *Boldogan, jókedvűen.* Hát kérem, akkor nem kell a konyak, hanem kerítsen elő valahonnan jéghideg pezsgőt és egyszersmindenkorra vegye tudomásul: házi márkám és kedvenc italom Mumm, Cordon Rouge. Mozogjon fiam, gyerünk, gyerünk!

LAKÁJ.
Ide hozzam?

TURAI.
Persze hogy ide. *Lakáj elsiet, az ének tovább szól.*

TURAI
kissé figyel. Érdekes. A mi menyasszonyunk és mégis Kálmán Imrétől énekel. *Fejcsóválva megy a bejáratajtó felé, kinyitja és kiszól.* Urak! Fiúk! Megállj! Ne menj be a fürdőbe! Hazajött az angyal! Pszt! Öltözz fel rögtön! Te is! *Kimegy, nem látni, csak hallani:* Hát mondom, hogy megjött! Hamar, hamar! Pezsgőt már hozattam! Várj fiacskám, majd segítek!

Az ajtó becsukódik. A színpad üres. A szomszéd szobából még hallatszik egyideig az ének, aztán elhallgat. Azután tisztán, hangosan, érthetően a következők hallatszanak a falon keresztül a szomszéd szobából.

ALMÁDY HANGJA.
Mondd kérlek, truccból énekelsz? Pukkasztani akarsz?

ANNIE HANGJA.
Azért énekelek, mert énekelni akarok. Ha te pukkadni akarsz, azt ettől függetlenül megteheted.

ALMÁDY.
Kínozol? Kínozol? Kínozol?

ANNIE.
Egyáltalán micsoda szemtelenség, hogy csak így egyszerűen bejössz a szobámba éjjel?

ALMÁDY.
Veled jöttem be.

ANNIE.
Én nem hívtalak.

ALMÁDY.
Tegnap te voltál nálam.

ANNIE.
Mert megint öngyilkossággal fenyegettél és azzal, hogy kiirtod az egész családodat. Vedd tudomásul, hogy nekem ebből a komédiából elég volt. Az én életem más irányt vett. Én menyasszony vagyok és tisztességes feleség akarok lenni. A legnagyobb szemtelenség, hogy engem itt ebben a társaságban kompromittálsz.

ALMÁDY.
Én kompromittállak? Én? Téged? Én? Téged?

ANNIE.
Ma is a kiránduláson. Ehhez semmi jogod nincs!

ALMÁDY.
Nekem nincs jogom? Nekem, ki neveltelek? Nekem, akivel annyi lángoló órát éltél át, annyi szerelmes, édes, felejthetetlen...

ANNIE.
Nem igaz! Nem felejthetetlen! Felejthető! Majd meglátod, milyen felejthető! Menj innen! Ne nyúlj hozzám! Nem mégysz! Nézd, légy okos és utazz el. Ne tegyél idegessé. A vőlegényem minden nap jöhet.

ALMÁDY
ordítva. Megölöm!

ANNIE.
Nem ölöd meg. *Almády hangosan zokog, kis szünet.* Nahát, ezt aztán hagyd, kérlek. Ezt nem bírom nézni, ha sírsz. Ne sírj, kérlek, ez rémes! Egy felnőtt férfi! Egy családapa, akinek négy gyereke van!

ALMÁDY
zokogva. De mikor olyan borzasztóan szeretlek!

ANNIE.
Te olyan feltűnően szenvedsz, Almády! Ezt nem bírom ki! *Kis szünet.* Mi az? Leveted a kabátodat?

ALMÁDY.
Nagyon meleg van.

ANNIE.
Rögtön vedd fel a kabátodat! Nézd csak! *Szünet.* Úgy! És most erigy szépen a szobádba, hagyj aludni. Holnap énekelnem kell a nagy hangversenyen. Menj szépen. *Türelmetlenül.* Nézd, menj már, ne légy tolakodó!

ALMÁDY.
Jó, fiam. Csak megvárom, amíg lefekszel. Van itt valami pálinka?

ANNIE.
Ott van az előszobában. Vidd el az egész üveget. De aztán menj rögtön! *Kis szünet. Felkiáltva.* Ott, ott, abban a kis szekrényben! De most maradj ott kint egy kicsit, ne nézz ide, amíg felveszem a pyjamámat! Fordulj el!

Csend. A három szmokingos úr lábújjhegyen bejön.

TURAI
figyel. Csend van. Lefeküdt!

ÁDÁM
suttogva. Talán már alszik.

TURAI.
Ki van zárva. Ide gyertek. Így, ide, a falhoz!

A fal felé mennek, amelyen átjáróajtó van. Ott sorakoznak, arccal a közönségnek.

TURAI
halkan. Vigyázz! Mindenekelőtt háromszor kiáltjuk: Annie, Annie, Annie! Majd én dirigálok. *A fal felé fordulnak.*

Turai magasra emeli a karját mint valami karmester, mikor dirigálni kezd. Ebben a pillanatban a szomszédból a következő hallatszik:

ANNIE
kiáltva. Nem, nem!

Nagy megrökönyödés. Villámgyorsan előre fordulnak.

ANNIE.
Mit akarsz? Újra kezded?

Nagy rémület, ijedt mozdulat.

ALMÁDY
szenvedélyesen kiáltva. Újra kezdem! Igenis újra kezdem! Szeretlek, imádlak, megőrülök érted!

Mind a hárman rémülten szaladnak el a falról. Hirtelen megállnak és figyelnek.

ALMÁDY
kiáltva. Úgy szeretlek, mint egy felhőkarcoló a felhőt, amely felette lebeg, de az első széllel elröpül! Nem bírok nélküled élni! Egy hétig se! Egy napig se! Egy órát se!

A három úr egyszerre ül le.

ANNIE.
Csaló vagy! Ezek frázisok!

ALMÁDY.
Nem! nem! Megőrülök érted! De te kihasználtál és kifacsartál mint egy citromot és most el akarsz dobni!

ANNIE.
Ki akar eldobni, te bolond? Ne őrjöngj! Az előbb már okos voltál. Gyere ide, megcsókolom ezt a szép, klasszikus fejedet. *Csók.*

ALMÁDY.
Ez nem csók, ez borravaló!

Szünet.

ÁDÁM
a kezébe temeti arcát.

GÁL.
Itt nem lehet semmit se csinálni. Ez világos, mint a nap. Ez egy fejlövés.

ÁDÁM
suttogva. Ezek a szavak! Ez a hang! *Fájdalmas gúnnyal ismétli.* „Megcsókolom azt a szép, klasszikus fejedet."

Odaát.

ALMÁDY.
Borravaló!

ANNIE.
Ne ordíts!

ALMÁDY.
De ordítok! Kifacsart citrom vagyok! Citrom vagyok! *Zokogva.* Tudja meg az egész világ, hogy citrom vagyok!

Turai és Gál a fejükhöz kapkodnak.

ÁDÁM.
Istenem! *Az asztalra borul.*

Odaát.

ALMÁDY.
Oh sok szerelmes éjszakánk fellángoló emléke!

Csend.

ÁDÁM
maga elé meredve. Ez Almády.

GÁL
félénken. Nem biztos.

TURAI.
Szamár vagy. Egy egész ország ismeri ezt a baritont. Zenésznek akarsz hangot letagadni? Itt nem segít semmi. Ez katasztrófa.

GÁL.
Péntek.

Odaát.

ANNIE.
Az emlékek megmaradnak. - Erigy innen.

Szünet. Turai Ádámhoz megy.

Odaát.

ALMÁDY.
Oh ha ezt látom! *Nagyon érzékien.* Oh! Ezek a formák! Ez az isteni rózsaszínű bőr! Hát van még ilyen a világon? Oh, ezt simogatni!

ANNIE.
Nem mégy innen?

ALMÁDY.
Oh! mily gömbölyű! Síma! Bársonyos! Illatos!

ANNIE.
Ne, ne harapj!

ALMÁDY.
De mikor olyan kívánatos!

Csend.

GÁL
halkan. Telegrafálni kellett volna.

TURAI
Ádám fejét simogatva. Menj innen, édes fiam. Menj át a mi szobánkba.

ÁDÁM.
És ezt a nőt, ezt a nőt úgy tiszteltem, mint egy Madonnát! Meg tudnám gyilkolni azt a férfit, aki most a karjaiban tartja... simogatja!

Odaát.

ALMÁDY.
Jó, jó, tudom, hogy semmit nem jelentek számodra.

ANNIE.
Hogy mondhatsz ilyet? Ne keseredj úgy el. Esküszöm neked mindenre, ami nekem szent, hogy az én életemben férfi soha nem jelentett annyit, mint te. Ezt én nem fogom se elfelejteni, se letagadni. Mert férfi vagy, tetőtől talpig. Ki tudja, ha én nem!

Csend.

GÁL.
Óriási szerencse. Épp üres volt ez a szoba. Óriási szerencse. Nagy protekcióval megkaptuk. Óriási szerencse. Pyramus és Thisbe. „Oh fal, oh fal, te drága, kedves válasz”. - Most itt van.

TURAI.
Elég volt ebből a károgásból. Most kérlek, azonnal...

Odaát.

ALMÁDY
nagyot ordítva. Te, én úgy szenvedek, mint egy beteg ló!

ANNIE.
Csak ezt ne mondd, mert megszakad a szívem! Ne szenvedj! Ne állj ott olyan kétségbeesetten. Gyere ide, csókolj meg, te szamár.

TURAI
felsegíti Ádámot. Menj fiam, menj, innen menj ki.

ÁDÁM.
Összetört az életem.

GÁL
karonfogja Ádámot. Gyere édes fiam. Én mondtam, hogy telegrafáljunk. Gyere. Ott fogsz aludni a mi szobánkban.

ÁDÁM
keserűen. Aludni?

TURAI.
Vidd ki. Menjetek. *Kituszkolja őket. Mindketten kimennek. Turai tovább hallgatózik.*

Odaát.

ALMÁDY.
Búcsúzóul megcsókolhatlak?

ANNIE.
Igen, de menj rögtön.

Pillanatnyi szünet.

ALMÁDY.
Erre a csókra emlékezzél még sokáig, sokáig.

ANNIE.
A te régi csókod volt. Forró és édes, mint az égő puncs. De most menj szépen a szobádba. Rémes, hogy bejöttél ide. Még meglát valaki a folyosón! Megölöm magamat, ha a vőlegényem megtud valamit. De mindennek az én buta jóságom az oka, ez a buta szívem. Te engem tönkreteszel! Utazz el, korán reggel, az első vonattal.

ALMÁDY.
Még csak egy estét tölts velem!

ANNIE.
Nem lehet. Este fellépek a koncerten.

ALMÁDY.
Mondd le.

ANNIE.
Azt nem tehetem meg a grófnak. Utazz el. Minden nap megjöhetnek. Az a drága fiú, avval a két vén csirkefogóval. *Turai mozdulatot tesz.* Minden nap várom a táviratot. *Turai megint mozdulatot tesz*. Utazz el! *Kiáltva.* Mit akarsz? Meg akarod akadályozni a házasságomat?

ALMÁDY.
Jó édesem. Úgy lesz, szívem, ahogy parancsolod. Elmegyek. És délben elutazom. Pá édesem. Most csak azt engedd meg, hogy utoljára megcsókoljalak.

Csend.

TURAI.
Azt a fűzfán fütyülő rézangyalát ennek a szűnni nem akaró gazembernek.

Odaát.

ANNIE.
De most menj.

ALMÁDY.
Jóéjszakát, édes angyalom.

ANNIE.
Jóéjszakát, te csacsi. *Szünet, majd ajtócsapódást hallani.*

TURAI.
Na végre. Jóéjszakát. *Leül.*

Szünet. Gál belép.

GÁL
kérdő mozdulatot tesz.

TURAI.
Mit akarsz?

GÁL.
Mit jelent ez a csend?

TURAI.
Csak ne vigyorogj, tévedsz. Ez nagyon erkölcsös csend. A bariton eltávozott.

GÁL.
És az angyal?

TURAI.
Lefeküdt aludni.

GÁL.
De előbb minket fektetett le. Két vállra. Alaposan. Rémes volt. Síma, gömbölyű, illatos! És még harapni is akart. Almády úr, mint felhőkarcoló és mint citrom.

TURAI.
A fiú hol van?

GÁL.
Lefektettem. Pyramus most sír az ágyban, mint egy kis ötéves gyerek. „Oh fal, oh fal, kedves drága fal”. *Szünet.* Citrom! Hallatlan.

TURAI.
Nem merek a szeme elé kerülni. Felelősnek érzem magam ezért a katasztrófáért.

GÁL.
Ilyen pech. Persze, meglepetés kellett. Turai úr az ő költői fantáziájával. Hát most van meglepetés. Síma, gömbölyű, rózsaszínű, bársonyos és illatos! És még harapni is akart! A felhőkarcoló.

TURAI.
Erigy a pokolba.

GÁL.
Bocsáss meg, akárhonnan nézem ezt a katasztrófát, mindenünnen te vagy az oka. Mi az ördögnek kellett épp ez a szoba, a hölgy mellett?

TURAI.
Én a legjobbat akartam.

GÁL.
Nem szabad a legjobbat akarni. Elég a jó is. Most itt az eredmény. Nincs menyasszony, nincs szerelem, nincs valcer, nincs operett, nincs primadonna. De viszont a kutya életben maradt, a kávé jó volt és a szobát megkaptuk. Na, minket jól kikészített ez a péntek.

TURAI.
Én csak a fiút sajnálom.

GÁL.
Én a fiút *és* az operettet. Hallatlan. Ő megcsókolja az ő klasszikus fejét. Pont a fejét. - Ki fogja most ezt a szerepet énekelni?

TURAI.
Ugyan kérlek. Engem most a fiú érdekel. Mit mond szegény?

GÁL.
Sír.

TURAI.
De közbe... nem mond szavakat?

GÁL.
Mond. Jobb nem hallani.

TURAI.
Mit mond?

GÁL.
Azt mondja: „Összetépem”.

TURAI.
A nőt?

GÁL.
Dehogy. Rosszabb. A kottát. És azt mondja: „Megölöm!”

TURAI.
Almádyt?

GÁL.
Dehogy! A nőt. A gömbölyűt, az illatost. Most már igazán kíváncsi vagyok: ha összetépi a zenét és megöli a primadonnát, hogy lesz ebből premiér?

TURAI
kissé gondolkozik, majd lendülettel mondja. Hát lesz premiér. Muszáj, hogy legyen.

GÁL.
Ezek után?

TURAI.
Ezek után. Légy nyugodt, lesz premiér.

GÁL.
Evvel a zenével?

TURAI.
Evvel a zenével, evvel a primadonnával, evvel a szerzővel. Ezt én mondom neked. És minden lesz. Házasság lesz, siker lesz, boldogság lesz.

GÁL.
Ugyan, te optimista! Az ilyen jóslatok helyett jobb tennéd, ha megmondanád, hogy mit lehet itt csinálni! Egy katasztrófával állunk szemközt.

TURAI.
Úgy van.

GÁL.
Na híres író urak! Most kaptunk az élettől feladatot! Na mester! Itt a bonyolult helyzet. Ezt tessék kibogozni, rendbehozni. Na te híres! Most vedd elő a tehetségedet! Most mutasd meg, mit tudsz!

TURAI.
Meg fogom próbálni. Egyelőre azonban az a fontos, hogy a szegény fiú ne maradjon magára. Mellette kell maradnod. Itt a kis táskája, vidd ezt be neki és hozd ide az enyémet. Majd én alszom itt ebben a szobában.

GÁL
kiviszi a kis táskát. Turai fel-alá jár gondolkozva.

Gál visszajön Turai kis táskájával.

TURAI.
Mit csinál?

GÁL.
Fekszik és néz a levegőbe.

TURAI.
Mereven?

GÁL.
Mereven.

TURAI.
Rossz.

GÁL.
De még milyen rossz. Nem is felelt a kérdésemre.

TURAI.
Mit kérdeztél tőle?

GÁL.
Azt kérdeztem: hogy vagy?

TURAI.
Mondd kérlek, ilyen baromi kérdésre mit feleljen? Ebben a helyzetben. Szegény gyerek.

GÁL.
Nos, van valami jelenteni valód?

TURAI
idegesen. Mi az, a főnököm vagy? Ez a nagyzási hóbort már kezd idegessé tenni.

GÁL.
Na, na, na!

TURAI.
Mit hencegsz? Mert a színlapon az áll, hogy: „Gál és Turai”, nem pedig „Turai és Gál”, már azt hiszed hogy alattvalód vagyok?

GÁL.
Kérlek. Hódolattal és alázattal kérdezem tehát, mi a megoldás?

TURAI.
Majd az orrodra kötöm. Elég jó ötletemet rontottad el azzal, hogy társszerzőmmé lettél. Ezt majd magam intézem. Társ nélkül. *Az asztalhoz lép.* Pár felvilágosítást kérek tőled. Adatokra van szükségem. *Ceruzát vesz elő.*

GÁL.
Erre jó vagyok.

TURAI.
Csak erre. - Hol van most Almády felesége és családja? *Jegyzésre készen tartja a ceruzát.*

GÁL.
Úgy tudom, a Balatonnál.

TURAI.
A címük?

GÁL
Füred, Coriolán villa. Nem felhőkarcoló.

TURAI
felírja. Az Annie anyját hogy hívják?

GÁL.
Özvegy Baloghné.

TURAI
feljegyzi. Hol lakik?

GÁL
Erzsébet-körút hetven.

TURAI.
Gondolod, hogy most Pesten van?

GÁL.
Azt nem tudom. - De hát...

TURAI.
Nos?

GÁL.
Most jut csak eszembe. Miért nem kérdezzük ezt mind meg tőle? *A szomszéd szoba felé mutat.* Nekem az a nézetem, hogy fel kellene költeni.

TURAI.
Miért?

GÁL.
Meg kellene neki mondani, hogy mi történt. Hátha tud tanácsot adni. A nők ilyenkor a legmeglepőbb megoldásokat tudják. Költsük fel.

TURAI.
Isten ments. A nők csak akkor nagyok, amikor tagadni lehet. Ez itt most nem ér semmit. A saját szavait nem tagadhatja le. Se azt a vad érzéki támadást, amely ellen olyan gyengén védekezett. Még szép tőle, hogy a harapást megtiltotta. Mit lehet itt letagadnia?

GÁL.
Van nekik más is. Térdrerogyás, elájulás sírógörcs, nevetőgörcs, merevgörcs, egyáltalán: görcs.

TURAI.
Görcs, az jó minekünk. Öregeknek. Negyven éven túl, pláne színháznál, örül az ember, ha ilyen jó alkalom nyílik a megbocsátásra. De ez a fiú huszonöt éves és semmi köze a színházhoz. Reménytelen.

GÁL.
Vagyis nincs megoldás.

TURAI.
Mindenre van megoldás, csak meg kell találni.

GÁL.
Te, ez nagyszerű. Ez direkt egy aforizma.

TURAI.
Írd fel, mindenesetre. És most a fődolog: gyengéden és nagyon okosan bánni a fiúval. Ülj az ágya mellett, amíg elalszik.

GÁL.
Ez nem alszik máma.

TURAI.
Akkor adj neki altatószert. Holnapig ki kell pihennie magát. Az ő lelki nyugalma nekünk...

GÁL.
Sikerünk, üzletünk.

TURAI.
Csunya szavak.

GÁL.
Tegnap még milyen szépek voltak...

TURAI.
Most menj és bízz rám mindent. Átveszem a kommandót. „Hagyj magamra” - mint darabjainkban mondják. „Az éj tanácsot hoz.” Bízzál bennem. És főleg arra alapítsd bizalmadat, hogy amint te nem segítesz nekem, rögtön megtalálom a megoldását a legnehezebb helyzetnek is.

GÁL.
Fogadd szívből jövő forró köszönetemet.

TURAI.
Nincs miért.

GÁL.
Jóéjszakát.

TURAI.
Jóéjszakát. Korán reggel legyen szerencsém. Addig ne mozdulj a fiú mellől. Ez szigorú utasításom. Volt szerencsém.

Gál fejcsóválva elmegy, Turai gondolkozik. Kopogtatás.

TURAI.
Szabad!

LAKÁJ
pezsgővel, poharakkal, belép. A pezsgőt hozom, nagyságos uram.

TURAI.
Micsoda pezsgőt?

LAKÁJ.
Mumm, Cordon Rouge, ahogy mondani tetszett.

TURAI.
Ja úgy. - Igen. - Na az régen volt. - Az nagyon régen volt. Azóta nagyot változott a világ. - Na mindegy. Pezsgőt vissza még életemben nem küldtem. Tegye le.

LAKÁJ.
Elég lesz négy pohár?

TURAI
kommandirozva. Három vissza. Egy itt marad. *Lakáj egy poharat az asztalra tesz. Szünet. Turai bámulja a lakájt.*

LAKÁJ
szerényen. Látom a szemén, nagyságos uram, hogy a nevemen gondolkozik.

TURAI.
Úgy van.

LAKÁJ.
Dvornicsek.

TURAI.
Persze. - Hát Dvornicsek, elmehet aludni.

LAKÁJ.
A reggelit mikor parancsolja?

TURAI.
Most hány óra?

LAKÁJ.
Negyednégy. Már virrad.

TURAI.
Hát mondjuk... úgy hét óra körül... Különben majd csengetek.

LAKÁJ.
És mit méltóztatik parancsolni reggelire?

TURAI.
Hát... lehet egy kis sonka, tojás, hideg csirke, valami hal, roastbeef... szalámi, nyelv, szardinia, szalonna... sajt, vaj, tej, méz, jam... rozskenyér, konyak... és tea.

LAKÁJ.
Citrommal?

TURAI
felkiált. Nem! *Halkan.* Nem. - Rummal.

LAKÁJ.
Rendben lesz minden.

TURAI.
Mondja, tulajdonképpen mikor alszik maga?

LAKÁJ.
Télen, nagyságos uram.

TURAI.
És nyáron?

LAKÁJ.
Soha.

Szünet.

TURAI
a lakájra néz. Mit akar?

LAKÁJ.
Nincs több kérdés nagyságos uram?

TURAI.
Nincs.

LAKÁJ.
Mert én szívesen felelek, nagyságos uram, mindenre, amire csak tetszik. Imádom az ilyen vendéget, aki nem a szolgát nézi bennem, hanem az embert. Tessék még kérdezni. Olyan jól esik.

TURAI.
Köszönöm. Mára már éppen eleget tudok. Szeretnék sokkal kevesebbet tudni.

LAKÁJ.
Akkor nyugodalmas jóéjszakát kívánok, kedves, jó nagyságos uram.

TURAI.
Várjon csak Dvornicsek. Hol van itt levélpapír? Meg táviratblankettákra is volna szükségem. Toll, tinta?

LAKÁJ.
A könyvtárban mindenféle írószer van, nagyságos uram, de ide is hozhatom...

TURAI.
Nem! De várjon... ez jó eszme. Majd a könyvtárban írom meg a leveleimet. Ott senkise zavar.

LAKÁJ
indul. Majd felgyujtom a villanyt, nagyságos uram.

TURAI.
Állj! *A pezsgőre mutat.* Ez itt... velem jöhet.

LAKÁJ
veszi a vödröt és a poharat.

TURAI.
Csak menjen előre, édes fiam.

LAKÁJ.
Nagyon szépen köszönöm, kedves, jó nagyságos uram. *Kimegy.*

TURAI.
az asztalnál még cigarettára gyujt, aztán ránéz Annie szobájának falára. Aztán gyorsan kimegy.

Függöny.

MÁSODIK FELVONÁS.

Ugyanaz a szoba. Másnap reggel. Süt a nap. Turai az asztalnál ül, előtte papírlapok, melyeket olvasgat és itt-ott javítgat. Az óra hetet üt. Turai csenget. Aztán feláll és nyujtózik. Kopogtatás.

TURAI.
Szabad.

LAKÁJ
belép, óriási tálcán hozva a reggelit. Jóreggelt kívánok nagyságos uram.

TURAI.
Jóreggelt.

LAKÁJ
leteszi a tálcát az asztalra.

TURAI
újságot vesz fel a tálcáról. Mi ez?

LAKÁJ.
Pesti újság.

TURAI.
Maga már olvasta?

LAKÁJ.
Igenis, nagyságos uram.

TURAI.
Előfordulok benne?

LAKÁJ.
A nagyságos úr nem fordul elő benne.

TURAI.
Akkor nem kell. *Visszaadja az újságot*.

LAKÁJ
a tálcára mutat. Tea, tej, rum, tojás, sonka, csirke, roastbeef, lazac, szalámi, nyelv, szalonna, szardinia, sajt, vaj, méz, jam, rozskenyér, konyak, mustár, só, paprika és citrom.

TURAI
dühösen dobja ki az ablakon a citromot. Mit bámul? Én utálom ezt a gyümölcsöt. Egyébként rendben van a reggeli. Hogy lehet, hogy semmit nem felejtett el?

LAKÁJ.
Mert a nagyságos urat szeretem. A szívemet tettem ebbe a reggelibe.

TURAI.
Köszönöm szépen. *A teával foglalatoskodva.* Ez jól esik.

LAKÁJ.
Nagyságos úr nem aludhatott valami sokat.

TURAI.
Nem.

LAKÁJ.
Én se. Én ilyenkor szoktam ledűlni egy kicsit.

TURAI
a teánál. Szóval mégis alszik.

LAKÁJ.
Egy-két órát. Ezért szeretek nyáron tengernél szolgálni. Ott mindenki délben kel fel. Hegyvidéken nagyon rossz.

TURAI.
Ott korán kelnek?

LAKÁJ.
Öt órakor. Meg még korábban is. Mert mind a hegyek közé másznak nagy botokkal. Ott viszont este kilenckor mindenki alszik.

TURAI.
Megint tanultam valamit.

Szünet. Turai teát iszik.

LAKÁJ.
Nagyságos uram, igazán borzasztó, hogy nagyságos uram nem vigyáz nagyságos uram egészségére?

TURAI.
Én? Az egészségemre?

LAKÁJ.
Igen. A könyvtárban, a hamutartóban, legalább ötven cigarettavéget találtam.

TURAI.
Ez tévedés. Pontosan harminchét volt.

LAKÁJ.
Az is sok.

TURAI.
Maga mennyit szív?

LAKÁJ.
Tizenötöt.

TURAI.
Sokáig fog élni.

LAKÁJ.
Köszönöm, tanár úr.

TURAI.
Nem vagyok tanár.

LAKÁJ.
Csak mert azt tetszett mondani, hogy sokáig élek...

TURAI.
Inkább csak kívánom, fiam.

LAKÁJ.
Köszönöm, nagyságos uram. Én sírni szeretnék, nagyságos uram.

TURAI.
Miért?

LAKÁJ.
Ebben a mai önző világban egy ilyen aranyos ember, mint a nagyságos úr. Hogy' érdekli minden! Mit tehetnék a nagyságos úr érdekében?

TURAI.
Most, fiam, a legtöbb, amit tehet, hogy kimegy és magamra hagy. Azonkívül: bárki keresne, alszom és nem szabad engem zavarni. Jó?

LAKÁJ.
Kitűnő, nagyságos uram. *Indul.*

Turai megállítja. Némajáték: Turai arcán az látszik, mintha ezt mondaná: „várjon, most kényszeríteni fogom magamat, hogy eszembe jusson a neve". - De ez nem sikerül. Turai lemondó mozdulatot tesz. A lakáj megérti ezt, elmosolyodik és odasúgja neki: „Dvornicsek!" Aztán kimegy. Turai lezárja mögötte az ajtót kulccsal. A telefonhoz megy, füléhez emeli a kagylót.

TURAI.
Portás? Kérem kapcsolja ide Balogh Annie őnagysága szobáját. *Vár. Odaát erős telefon-csengés. Szünet. Magában.* Alszik!

Odaát ismét erős csengetés.

ANNIE
odaát, dühösen, mint akit felébresztettek. Halló!

TURAI.
Halló!

ANNIE
dühösen. Ki beszél?

TURAI.
Bocsánat, hogy felébresztettem. Itt Turai Sándor beszél.

ANNIE
sikoltva, boldogan. Sándor, Sándor!

TURAI.
Kezét csókolom.

ANNIE.
Honnan beszél?

TURAI.
Meg fog lepődni, Annie. A szomszéd szobából beszélek. A négyes számú vendégszobából.

ANNIE.
Hogy lehet az?

TURAI.
Annie drága, mindent meg fogok magyarázni, de most nagyon sürgős és fontos dologról van szó.

ANNIE.
Szent Isten, csak nincs valami baj?

TURAI.
De igen. Valami baj van.

ANNIE
kiáltva. Az Istenért, ne ijesszen meg! Mi történt?

TURAI
leteszi a kagylót, úgy felel, telefon nélkül. Nem kell megijedni. Ellenben arra kérem... *közben rágyujt...* hogy azonnal jöjjön ide át hozzám. Azonnal.

ANNIE.
Most rögtön?

TURAI.
Most rögtön. Nyissa ki azt az ajtót, amelyik ebbe a szobába nyílik. Vegyen magára valami pongyolát.

ANNIE.
Mit csináljak?

TURAI.
Vegyen magára valami pongyolát.

ANNIE.
Gyalázatos ez a telefon. Olyan rosszul hallani.

TURAI
közel megy a falhoz. Vegyen magára valamit és jöjjön rögtön át! Most hallani?

ANNIE.
Most jól hallottam. Jövök rögtön.

Kis szünet. Aztán kulcs fordul az ajtó zárjában. Az ajtó nyílik, Annie belép reggeli pongyolában.

TURAI.
Jó reggelt. *Bezárja az ajtót.*

ANNIE.
Az Istenért, Sándor, én rosszat sejtek. Mi történt? Hogy kerül maga ide? Mikor jött? Miért zárta be azt az ajtót?

TURAI
kezet csókol. Foglaljon helyet, Annie. Nincs idő felesleges társalgásra.

ANNIE.
Mi történt, az Istenért?

TURAI.
Üljön le.

ANNIE.
Miért üljek le?

TURAI.
Mert nem akarom, hogy attól üljön le, amit mondani fogok. Inkább így, szívességből. *Gyengéden a fotelba erőlteti.* Drága Annie! Magának, dacára, hogy az én fiatal barátomnak a menyasszonya, még mindig viszonya van Almádyval.

ANNIE.
Ez szemtelen hazugság.

TURAI.
Ez más. Én azt hittem, azt fogja mondani, hogy semmi közöm hozzá.

ANNIE.
Azt nem mondhatom, mert maga a Bertinek a dadája vagy gyámja, meg barátja, meg pártfogója, meg tudom is én micsodája. És nekem szerzőm és barátom. Csak azt mondhatom, hogy hazugság és rágalom.

TURAI.
Akkor jó. Mert erre tudok felelni. Én már itt vagyok ebben a szobában tegnap este óta. És ez a fal olyan vékony, mint a papír.

ANNIE.
Szent Isten!

TURAI
nyugodtan. Citrom.

ANNIE
eltakarja az arcát.

TURAI.
Citrom. *Szünet.* Felhőkarcoló. Nahát, drága Annie. Látom, maga okos asszony. Beszéljünk úgy, mint két férfihez illik. Itt sürgősen segíteni kell.

ANNIE.
Ha hallotta, akkor azt is hallotta, hogy én mit mondtam!

TURAI.
Mindent hallottam.

ANNIE.
Délben elutazik. Én örökre kidobtam. Már most, ha maga, amit feltételezek, erről hallgatni fog, akkor...

TURAI.
Ne siessünk úgy, kérem. Ha ilyen egyszerű volna a dolog, maga sohse tudta volna meg tőlem, hogy én hallottam magukat. Itt nagyobb baj van.

ANNIE
a székre rogy. Te jóságos Isten!

TURAI.
Látom, hogy sejti.

ANNIE.
Nem is merem kimondani.

TURAI.
Majd kimondom én. Igen, a fiú is hallotta.

ANNIE.
Hát ő is itt van?

TURAI.
Itt.

ANNIE.
Hol?

TURAI.
Csendesen. Ott. Ott alszik Gál úrnál. És az éjjel ő is itt volt velünk, ebben a szobában, mikor önök odaát...

ANNIE.
Én beveszem az egész veronált, ami nálam van.

TURAI.
Az kevés.

ANNIE.
Tíz gramm.

TURAI.
Nem a veronál kevés. Az ön halála kevés a megoldáshoz.

ANNIE.
Én semmiféle megoldást nem élek túl. Itt csak két lehetőség van: meghalni vagy teljesen letagadni mindent.

TURAI.
Nyugodjék meg, édes fiam. Izgalommal nem megyünk sokra. Ha ezt le lehetne tagadni, nem fárasztottam volna önt ide. Már rég le volna tagadva.

ANNIE.
Marad a veronál.

TURAI.
Úgy van. Marad. A skatulyában. Most csak arra kérem, hagyjon engem nyugodtan intézkedni.

ANNIE
sírva. Hisz maga tudja legjobban, mennyire szeretem ezt a fiút! Más nő vagyok, mióta ismerem! Úgy becsül, mint egy madonnát! És igaza is van, mert én azóta megtisztultam, hiszek a pályámban, boldog voltam, szerelmes vagyok...

TURAI.
És mégis megcsalja.

ANNIE
kétségbeesve. Hogy mondhat ilyet? Én a jóságom áldozata vagyok. Hisz tudja, hogy ezzel a nyomorult Almádyval talán csak két hónapig tartott az a dolog... Lélekzetvétel, meg hogy a hangom előre jöjjön, meg aztán hála és tudom is én micsoda... Már azt hittem, megszabadultam tőle. De úgy oda van szegény és rögtön sír. Én azt nem bírom nézni. Ez a legtolakodóbb ember a világon. Mit csináljak vele? Esküszöm, ezek itt tegnap csak olyan utórezgések voltak.

TURAI.
Én a maga helyében már rég nem rezegnék. De mindegy, most már megtörtént. Most nézzük, hogy mászunk ki ebből a bajból.

ANNIE.
Sándor! Sándor! Hát lehet?

TURAI.
Lehet. Nem a maga kedvéért, gyermekem. Mert maga megérdemli, hogy négyfelé vágassék, megégettessék és hamvai a szélnek szórassanak. De ennek az ártatlan jó fiúnak a kedvéért. Ha egy ilyen gyereknek megtörik a szíve, vége. Igen, igen, kedves Annie! Kedvem volna önt a legkomolyabban felszólítani, hogy szíveskedjék magát szégyelni.

ANNIE.
De hát, hogy lehet itt segíteni?

TURAI
a telefonhoz megy. Mindjárt megtudja. Nem lesz öröme benne. De minden jó orvosság keserű. *A füléhez veszi a kagylót.* Halló! Kérem, kedves portás úr, kapcsolja ide Almády művész úr szobáját.

ANNIE
ijedten. Mit akar tőle?

TURAI
nem felel. Vár. Aztán ismét a telefonba beszél. Mindegy, kérem, ha megtiltotta is, tessék csak erősen odacsöngetni hozzá. Életveszély van.

ANNIE.
Mit akar tőle?

TURAI
a telefonba. Almády úr? - Jó. Jó. Igen kérem, igenis, megmondta a portás, hogy nem szabad zavarni. - Hát kérem, ne vitatkozzunk, itt Turai Sándor beszél. - Igen, igen. Itt vagyok a kastélyban. - Igen, ma éjjel, automobilon. - Jó reggelt. - Annál jobb, ha már ébren volt. Hát kérem, azonnal jöjjön be hozzám, a szobámnak négyes a száma. De ebben a pillanatban. - Igen, én mondtam, hogy életveszély van. De most kijavítom. Halálveszély van. - Igen. - Igen. De azonnal. - Jó. *Visszateszi a kagylót.*

ANNIE
felkel, indul.

TURAI.
Hová megy?

ANNIE.
Hát ha ő most idejön...

TURAI.
Csak maradjon itt. *Kinyitja kulccsal a bejáratajtót.*

ANNIE
sírva. Úgy néz fel rám, mint egy szentre! Neki én vagyok a legtisztább, a legszentebb! Állandóan Madonnának nevez!

TURAI.
Na látja.

ANNIE.
De hát mit szólt szegény hozzá?

TURAI.
Ne is kérdezze.

ANNIE.
Borzasztó! És maga mit akar tulajdonkép csinálni? Miért nem mondja meg?

TURAI.
Türelem.

ANNIE.
Micsoda szerencsétlenség! Ez mind, mind az én buta jóságom.

Szünet, aztán kopogtatás.

TURAI.
Szabad.

ALMÁDY
belép. Jóreggelt. *Csodálkozva néz Anniera.* Kezét csókolom. Ön itt?

TURAI.
Ő itt. *Bezárja az ajtót.*

ALMÁDY.
Mi az? Történt valami?

ANNIE.
Üljön le.

TURAI.
Majd leül. Őérte nem kár.

ALMÁDY
Anniehoz. Kérem bocsásson meg... de egy kicsit ideges vagyok...

TURAI.
Pohár konyakot?

ALMÁDY.
Köszönöm, reggel soha.

TURAI.
Almády úr! Ön családos ember létére szerelmével üldözi a más ember menyasszonyát.

ALMÁDY.
Ez rágalom.

TURAI.
Azt hittem, azt fogja mondani, hogy semmi közöm hozzá. Ebben igaza lett volna. De rágalom, ez túlzás.

ALMÁDY
agresszíven. Én egy és mindenkorra kikérem magamnak, hogy...

TURAI
erélyesen. Csend. - Citrom.

ALMÁDY
némán leül.

TURAI.
Mondtam, hogy le fog ülni. *Kis szünet.* Térjünk gyorsan a tárgyra. Nincs idő. Én ezt rendbe akarom hozni.

ALMÁDY
a falat nézi.

TURAI.
Úgy van. Vékony, mint a papír.

ALMÁDY
feláll. Mint gentleman, kérem a becsületszavát, a diszkrécióját.

TURAI.
Üljön le.

ALMÁDY
leül, kíváncsian, félve. Mi az? Még jön valami?

TURAI.
Még jön. Ül?

ALMÁDY.
Igen.

TURAI.
Hát nem csak én hallottam mindent. A vőlegény is hallotta. Ő is itt volt a szobában.

ANNIE
fojtottan felzokog.

ALMÁDY
rekedten. Kérek egy konyakot.

TURAI
miközben tölt neki. Reggel?

ALMÁDY.
Reggel mindig. *Iszik.*

ANNIE.
Mit fogsz most csinálni, te gazember? Látod, mit tettél velem? Öngyilkosságba kergetsz! Istenem! Meghalni! Meghalni!

ALMÁDY
hősiesen. Együtt! Ketten együtt!

ANNIE.
Nem kellesz! A halálban se kellesz! Mit fogsz most csinálni? Most karcold a felhőt, te... te... *sír.*

ALMÁDY.
Állok annak az úrnak rendelkezésére.

TURAI.
Hogyne. Még csak az kellene. Ön azt fogja most csinálni, amit én parancsolok.

ALMÁDY.
Parancsol?

ANNIE.
Hallgass! Igenis parancsol. Beszéljen kérem. Ő akármit harsog, maga csak beszéljen.

ALMÁDY.
Én harsogok? Az én pianómra ezt mondod?

TURAI.
Tegye el a pianóját. Örüljön, hogy kihúzom ebből a bajból. Nős ember! Családapa! Négy gyerek! Kis citromok otthon! Majd adok én magának! Még egy szó és feladom azt a sürgönyt a feleségének, ami ott fekszik megírva. És most ügyeljenek ide.

ALMÁDY
megint a falat nézi.

ANNIE.
Oda figyelj! Azt már hiába nézed. Tegnap nézted volna!

TURAI.
Abban a szobában ott, tegnap éjszaka az történt, hogy...

ANNIE
idegesen. Kérem, tudjuk, hogy mi történt.

TURAI.
Nem tudják. Most fogják megtudni. Az történt, hogy szerepeket tanultak. Érti?

ANNIE.
Éjjel?

TURAI.
Igen, éjjel.

ALMÁDY.
Mi az... hogy szerepet tanultunk?

TURAI.
Az a hangos párbeszéd, amely ide áthallatszott, az szerep volt, amit maguk ketten tanultak, gyakoroltak. Érti?

ANNIE.
Én már értem. Te nem érted, te buta?

ALMÁDY.
Kezdem.

ANNIE.
Jaj de remek! Jaj, te drága csavaros fejem! *Meg akarja csókolni Turait, de visszaijed.*

TURAI.
Na, mi az?

ANNIE.
Baj van. Nem fogja elhinni.

TURAI.
Miért ne hinné el?

ANNIE.
Ugyan! Hol van az a darab, amelyikben... ilyen szerepek vannak?

TURAI.
Hol? *Az íróasztalhoz lép.* Itt! *A papírcsomóra mutat.*

ANNIE.
Hogyan?

TURAI
összerendezve a csomót. Igen. Itt van az a darab. Ez az.

ANNIE.
Ki írta?

TURAI.
Én. Ne bámuljon, gyermekem, azzal a tiszta kék szemével. Inkább kérdezze azt, hogy mikor írtam. Ma éjjel. Négy órától hatig. Amint hallottam, rögtön megírtam. Az ember vagy szín-műíró vagy nem színműíró. Egy rövid kis egyfelvonásos darab, nem is ostobább, mint a többi. A felét hallottam a falon keresztül, a másik felét hozzáköltöttem. Ki-ki a saját fegyverével harcol az életben. Én a tollammal harcolok. Úgy érzem magam most, mint egy cirkuszi akrobata, aki az ügyességét véletlenül egyszer életmentésre használja fel. Ennél tisztességesebb szándékkal még ember darabot nem írt. Kár, hogy ezzel a mi közös operettünket is megmentem, mert ez anyagi hasznot jelent. De nem bánom, elszenvedem ezt is. Ha csak két ember boldogságáról volna szó, szebb volna az ötlet. De így se csunya. És most: nem bámulni, hanem rögtön átvenni, kivinni, megtanulni és eljátszani.

ANNIE.
Eljátszani?

TURAI.
El bizony. Csak ezzel lehet igazán bebizonyítani, hogy az, amit odaát beszélgettek... hogy az két szerep volt. Ma délután főpróba. Ma este premiér.

ALMÁDY.
Ma este? Hol?

TURAI.
Lent a nagy szalónban, a mai nagy hangversenyen. Vacsora után, mint tudják, nagy koncert készül. *Anniehoz*. Maga már rajta is van a műsoron.

ANNIE.
Igen, egy pár dalt akartam énekelni. Ő meg Petőfi-verseket szaval.

TURAI.
Hát egy kis műsorváltozás lesz. Maga nem énekel, ő meg nem szaval, hanem ketten együtt egy kis vígjátékot adnak elő. Egy kis egyfelvonásost. Nem mindegy?

ANNIE
belenéz a kéziratba. De hát, hogy tanulom én ezt meg estig?

TURAI.
Na hallja, az éjjel már egészen jól tudta.

ALMÁDY
óriásit sóhajt.

TURAI.
Mi baja?

ALMÁDY.
Fellélekzettem. Turai úr! Ismeri a feleségemet?

TURAI.
Hát nem mondtam a telefonba, hogy halálos veszély van?

ALMÁDY.
Köszönöm. *Kezet akar vele szorítani.*

TURAI
nem fogadja el a kezét. Nem magáért tettem, édes barátom. Sőt ha lehetne, magát benne hagynám a bajban. De, fájdalom, úgy van megszerkesztve a dolog, hogy automatikusan maga is kimászik belőle.

ANNIE.
Mondja...

TURAI.
Na megint baj van?

ANNIE.
Igen. Az, hogy miért tanultuk ezt éppen éjjel háromkor?

TURAI.
Azt én is kérdezem. *Annie és Almády szégyenkező mozdulatot tesz*. De felelek is rá. Mert sürgős volt. Mert ma este van az előadás.

ALMÁDY
idegesen. Hát akkor gyerünk máris és tanuljunk. Nekem nagyon gyenge a fejem. Gyerünk.

ANNIE
zokog.

TURAI
a telefonnál. Még egy perc. Csak mindent nyugodtan. Ki rendezi ezt a hangversenyt?

ANNIE
zokogva. A titkár.

TURAI.
Maga most lesz szíves bejelenteni a titkárnak ezt a műsorváltozást. Halló! Kérem a titkári irodát! *Átadja a kagylót Annienak.*

ANNIE
zokogva veszi át. De mit mondjak?

TURAI.
Csak nyugalom. Majd én súgok.

ANNIE
abbahagyja a sírást.

ANNIE
a telefonba. Halló! Ki beszél? Titkár úr? *Turaira néz.*

TURAI
súgva. Jóreggelt.

ANNIE
minden átmenet nélkül kacér, *csengő kacagásokkal tarkítja beszédét:* Jó reggelt. Legédesebb titkárja ennek a világnak, egy kis műsorváltozás van, aminek azt hiszem a vendégsereg is fog örülni. Nem egyedül lépek fel, hanem Almády művész úrral együtt. Eljátszunk maguknak egy szellemes, elragadó, nagyszerű kis párjelenetet. *Turai meghajol.*

ANNIE
figyel a telefonba, aztán arcát Turai felé fordítva beleszól a kagylóba. Hogy milyen darab?

TURAI.
Francia.

ANNIE
a telefonba. Francia darab. *Ismét Turaira néz.* Hogy kitől van?

TURAI.
Géraldy.

ANNIE.
Azt hiszem Géraldytól. - Igen? Bravo.

TURAI.
Mit mond?

ANNIE.
Azt mondja, hogy Géraldyt imádja. Minden darabját ismeri.

TURAI.
Ajjaj! Akkor nem! Nem! Akkor Sardou írta!

ANNIE.
Pardon, most látom, hogy tévedtem. Nem Géraldy írta, hanem Sardou.

TURAI.
Victorien Sardou!

ANNIE.
Victorien Sardou. - Igen. - *Turaihoz*. Azt mondja, attól csak a „Nórá”-t ismeri.

TURAI.
Jó. Ilyen ember kell nekünk.

ANNIE
a telefonba. Ilyen ember kell nekünk.

TURAI.
Nem! Ez privát volt.

ANNIE.
Privát volt! Pá édes! A viszontlátásra, drága! Pá cukros! *Folyton kacag*. Hogyne aranyos! Nagyon szívesen, édes! Maga lesz a súgó, cukros. Hogyne. Természetesen. Tessék? Hogy mi a címe? *Belenéz a kéziratba.* „Fogat fogért.” Viszontlátásra. *Leteszi a kagylót. Átmenet nélkül, hirtelen, hangosan, ismét zokogni kezd. Sírva kérdezi:* Mondja, miért francia darab?

TURAI.
Hogy rá ne lehessen jönni abban a rengeteg francia irodalomban. És őszintén megvallva,

életemben annyit loptam a franciáktól - illik, hogy végre én is adjak nekik valamit. Na, de most engedjék meg, hogy erélyesen fejezzem ki magamat. *Szeretetreméltóan.* Mars tanulni! *Almádyhoz.* Maga pedig azonnal másolja le a darabot, hogy senki rá ne ismerhessen az írásomra. Írja le.

ALMÁDY.
Egyszer?

TURAI.
Legalább.

ALMÁDY.
Mindenre gondol!

TURAI.
Nem úgy, mint némely déli gyümölcs.

ANNIE,
aki abbahagyta a sírást és most a kéziratot olvasgatja. Már nem jó.

TURAI.
Miért? Hol?

ANNIE.
Itt. Én nem mondtam neki, hogy: „Utálatos a csókod". Fájdalom, azt mondtam neki: „A csókod..."

TURAI.
„... édes és forró, mint az égő puncs." Tudom. Hallottam. De szerencsére ezt a fiú már nem hallotta, mert kituszkoltuk innen.

ALMÁDY.
És ha szabad kérdeznem, miért utálatos a csókom?

TURAI.
Ez már a második részben van, amit én írtam hozzá az igazihoz.

ALMÁDY.
De miért utálatos a csókom?

TURAI.
Nekem utálatos. Ez az én költői véleményem az ön csókjáról. *Az ajtó felé tuszkolja őket.*

ANNIE.
Borzasztó ez! Hát nem tudott zörögni vagy köhögni, mikor ez áthallatszott? Valami jelt adni?

ALMÁDY.
Köhögni! Tényleg... Köhögni!

TURAI.
Mondja, fiam: akkor most mit csinálnék? Már az első szavak olyan borzalmasak voltak. Most minden el volna veszve.

ALMÁDY.
Csodálatos agyvelő!

TURAI.
Ne hízelegjen!

ANNIE.
Igaza van. És már abban az első pillanatban megvolt az ötlete?

TURAI.
Nem. Az ötletet maga adta.

ANNIE.
Én?

TURAI.
Igen. Én mindig a jót tételezem fel. Az első percben tényleg azt hittem, szerepet tanulnak. Később aztán rájöttem, hogy igazi.

ANNIE.
Miből gondolta, hogy szerep?

TURAI.
Olyan hamisan mondta. Meggyőződés nélkül. Különösen a szerelmi vallomást.

ANNIE.
Mert nem szeretem.

Innen kezdve igen gyorsan.

ALMÁDY.
Nem szeretsz?

ANNIE.
Nem.

ALMÁDY.
Tehát hazudtál az éjjel.

ANNIE.
Hazudtam.

ALMÁDY.
Csak hogy megszabadulj.

ANNIE.
Igen. Gyűlöllek.

ALMÁDY.
Kígyó!

ANNIE.
Meg tudnálak ölni!

ALMÁDY
felzokog.

Innen kezdve megint rendesen.

TURAI.
Állj! Elég! Még csak ez hiányzik! *Almádyhoz.* Figyelmeztetem, nekem aztán sírhat, én ezt direkt szeretem nézni.

ALMÁDY.
És miből jött rá, hogy mégse szerep volt, hanem igazi?

TURAI.
Abból, hogy maga férfiatlanul viselkedett. Ilyen szerepet szerző nem ír egy hősszerelmesnek.

Innen kezdve igen gyorsan.

ALMÁDY.
Én, férfiatlan?

TURAI.
De még milyen!

ALMÁDY.
Az én helyzetemben...

TURAI
harsányan. Elég!

ALMÁDY
hirtelen meghúnyászkodik. Kérem.

Innen kezdve megint rendesen.

TURAI.
Minden percben jöhetnek a barátaim. Tessék távozni, tanulni, rövid az idő. *Anniehoz, aki a kéziratban lapoz*. És főleg ezt a részt tanulják meg pontosan.

ANNIE.
Melyiket? *Almády is belenéz a kéziratba.*

TURAI
mutatja. Ezt a retteneteset... amit már hallottunk az éjjel... itt van...

ANNIE
nézi. Érdekes, én már alig emlékszem rá.

TURAI.
De én igen. És a vőlegénye se fogja elfelejteni.

ANNIE
olvassa. „Szeretlek... szeretlek, mint egy felhőkarcoló a felhőt, amely felette lebeg”... *Almády szégyenkezve fordul el...* „Csaló vagy, ezek frázisok”...

ALMÁDY
olvas. „De te kihasználtál és kifacsartál mint egy citromot.”

ANNIE.
Igen, igen... már emlékszem. Szégyeld magad.

ALMÁDY.
Érdekes. Szószerint leírta az egészet.

TURAI.
Ezt a részt aláhúztam piros ceruzával. Három egész oldal. Innen... a tizenhatodik oldaltól... ez még mind... „Gyere ide, megcsókolom azt a szép klasszikus fejedet”... és itt tovább... és itt van a legrémesebb... ez a kéjes érzéki ordítás, mely úgylátszik merész kézmozdulatokkal párosult: *Hadarva olvassa*. „Ah ezek a formák, ez a finom rózsaszínű bőr, ezt símogatni...”

ANNIE.
De hiszen én...

TURAI.
Hogyne, hogyne! *Tovább olvas*. Azt mondta: „Nem mégy innen?” De ő úgy látszik nem ment el onnan, mert így kiáltott fel: „Ah mily gömbölyű, milyen síma, milyen bársonyos!” - Sőt úgylátszik, az orrát is odatolta, mert ezt mondta: „Milyen illatos!” Így volt?

ANNIE.
De kérem, én...

TURAI.
Maga hallgatott Annie. Ne vitatkozzunk. Hallgatott, aztán felkiáltott: „Nem, nem, ne harapj!” *Mindkettő szégyenkezve fordul el.* Igen, igen. Szégyeljék magukat. *A kéziratot visszaadja nekik.* És most gyerünk. Leírni és megtanulni. Ez legyen az a két szerep, amit életükben a legpontosabban tanultak meg. Este nyolckor itt az én szobámban főpróba. Én majd kihallgatom magukat. És vacsora után, tíz órakor van a nagy szalónban premiér. Most pedig...

ANNIE.
Mars ki?

TURAI.
Úgy van. És vigyázat: mi hárman már hónapok óta nem is láttuk egymást.

ALMÁDY
távozóban. Micsoda imponáló agyvelő! *Annieval kimennek a szomszéd szobába.*

TURAI
kinyitja a bejáratajtót, kimegy, aztán visszajön Gállal. Leül a reggelihez és enni kezd. A következők alatt nyugodtan, lassan, jó étvággyal eszik.

GÁL.
Már rég fenn vagy?

TURAI.
Nem tudtam aludni. *Eszik.* Mi van a gyerekkel?

GÁL.
Most ébredt fel. Öltözik.

TURAI.
Te már reggeliztél?

GÁL.
Nem ment le egy falat se a torkomon. Irígyellek, hogy neked annyi megy le és olyan könnyen. *Nézi.* Itt ülsz és eszel, mintha semmi sem történt volna. Hát nem tudod, hogy tönkre vagyunk téve? Én már betege vagyok ennek az esetnek.

TURAI.
A fiú aludt valamit?

GÁL.
Hajnalban aludt el a sok sírástól. *Tükörbe néz.* Sápadt vagyok.

TURAI.
Nem beszélt?

GÁL.
Nem. A plafont bámulta mereven. Ez nagyon rossz.

TURAI.
Plafon? Nem is rossz. Fal: az rossz.

GÁL.
Én nem is értem, hogy lehet így építkezni.

TURAI.
Na, olyan messzire ne menjünk vissza.

GÁL.
Kérlek, ne egyél folyton. *Tükörbe néz*. Borzasztó, milyen sápadt vagyok. Nos, mi van a megoldással?

TURAI.
Hát kérlek itt többféle lehetőség is van. Mindeniket alaposan átgondoltam éjszaka. *Az asztalra mutat.* Sürgönyök, levelek vannak készenlétben. De végül a legegyszerűbb megoldást választottam.

GÁL.
És pedig?

TURAI.
Mindent el fogok követni, hogy szakítson ezzel a nővel.

GÁL.
Miért?

TURAI.
Mert ez a legbiztosabb módja annak, hogy megint összekerüljenek.

GÁL.
Ezt találtad ki éjjel? Csak úgy a fejedből? Egészen egyedül? Nélkülem? Ezt?

TURAI.
Igen, ezt.

GÁL.
Gratulálok. Te, én már egy év óta veszem észre, hogy ijesztően csökkennek a szellemi képességeid. A legutóbbi operettünk is azon bukott meg, hogy lélektant írtál bele. Aztán megfigyeltem, hogy beszéd közben a mássalhangzókat folyton összecseréled. Veled baj van. Te költő kezdesz lenni. Te anyagilag tönkre fogod tenni magadat, sőt engem is. Hát nem érzed, hogy ennek a fiúnak az életében, ez, ami itt történt, olyan csapás, olyan katasztrófa, hogy...

TURAI.
Pszt! *Figyel, aztán a bejáratajtóra mutat.* Vigyázz! Jön.

ÁDÁM
belép. Szünet. Némán megy el mellettük.

TURAI.
Na drága fiam, nem is köszönsz? Jóreggelt.

ÁDÁM
fáradtan. Jóreggelt.

GÁL.
Reggeliztél, fiam?

ÁDÁM.
Nem.

TURAI.
Aludtál?

ÁDÁM.
Nem.

TURAI.
Én se.

ÁDÁM
izgatottan lép hozzá.

TURAI.
Nem, nem! Odaát csend volt. Egy szó se volt. A férfi eltávozott és a hölgy aludt. Én te miattad nem aludtam.

GÁL
enni kezd.

TURAI.
Mi az? Már lemegy a falat?

GÁL
abbahagyja. Nem. Nem tudok nyelni. Rémesen ideges vagyok. Oda vagyok.

ÁDÁM.
Én... édes Sándor... én nem akarok tovább terhetekre lenni ezzel az összetört életemmel.

TURAI.
Na, na, na.

ÁDÁM.
Nem. Én ezt belátom. Ezzel a vérző sebbel a szívemen, ezzel a kétségbeeséssel...

TURAI.
Hát édes fiam, ebből a hangból ez a kevés is elég volt. Férfi vagy. Mondd meg, mit akarsz.

ÁDÁM.
Mindenekelőtt elutazom innen.

TURAI.
Azt jól teszed. Tovább.

ÁDÁM.
Aztán a zenét, amit neki írtam, összetépem és elégetem.

TURAI.
Nohát aztán még mit csinálsz?

ÁDÁM.
Ne bánj velem ilyen lenézően. Nézd, nekem nincs senkim, csak te. Csak ti ketten. Ha most nem volnátok itt, már rég végeztem volna magammal.

TURAI
Gálhoz, aki megint a reggelit piszkálja. Mit csinálsz ott folyton?

GÁL.
Megint próbáltam, de nem megy. Képtelen vagyok nyelni. Engem beteggé tett ez a dolog.

ÁDÁM.
Látod, ennek is én vagyok az oka.

TURAI.
Hát édes fiam, beszéljünk komolyan. Ami történt, megtörtént. De te fiatal vagy. Tehetséges vagy. Tiéd a jövő. És millió más nő van a világon.

ÁDÁM.
De mikor ezt olyan rettenetesen szeretem!

TURAI.
El fogunk utazni. Voltál már Párizsban?

ÁDÁM.
Nem.

TURAI.
Hát az lesz az első állomás. Párizs a boldogtalan szerelmesek örök vigasztalója. De itt most a legközelebbi jövőről van szó. A mai napról és a holnapról.

ÁDÁM.
El innen, rögtön el innen! Nem akarom látni!

TURAI.
De igenis fogod látni. Nem tűröm, hogy itt botrány és pletyka legyen. Éjjel jöttél meg, mindenki tudja, hogy a menyasszonyod és ma reggel megszököl. Még csak ez kéne! Ne félj, nem kívánom, sőt nem is engedem meg, hogy kibékülj vele. De össze kell szedned minden erődet. Délelőtt szépen üdvözölni fogjuk és egy-két napig még itt maradunk. Egy árva szót sem szólunk neki arról, ami itt történt. Te kedvesen és okosan viselkedel vele, akárhogy vérzel is belülről. Tudom, hogy ez fáj. *Gálra mutat.* Ő azt mondta az éjjel, hogy meg kell ismerned az élet keserűségeit. Hát ez az. És... a legkeserűbb keserű. Ma lettél férfi, fiam.

ÁDÁM.
Igazad van. *Letörli a könnyeit.*

TURAI.
Amit most a kezeddel tettél, annak szimbólikus értelme legyen. És ez legyen a programmod jövőre is. Semmi sírás. Erő és önuralom. Holnapután elutazunk. És akárhogy fáj is, fiam, evvel a nővel, erre az életre te végeztél.

ÁDÁM
erőt véve magán. Úgy lesz, ahogy mondod. És ha majd... nem bírom a fájdalmat... ne félj, nem fogok visszakéredzkedni hozzá. Annyi erőm mindig lesz, hogy golyót röpítsek a szívembe.

GÁL.
Tessék. Ezt már elérted a pszichológiáddal.

TURAI
Ádámhoz. Szégyeld magad.

ÁDÁM
keserűen. Ne haragudjál... hiszen látod, hogy uralkodom magamon... Bocsáss meg ezért a buta szóért. Meg leszel velem elégedve.

GÁL.
Brávó. Szóval nem tépsz össze semmit.

ÁDÁM.
Nem.

TURAI.
Annieval szemben úgy viselkedel, mintha nem történt volna semmi.

ÁDÁM.
Úgy. Itt a szavam. *Kezét nyujtja.*

TURAI.
Meg vagyok veled elégedve.

GÁL
a reggelinél ülve. Nagyon megnyugtat, hogy ilyen remekül viselkedel, fiam. *Eszik*. Nagyon megnyugtat.

TURAI.
El vagyok tőled ragadtatva. Büszke vagyok rád. Még, látom, van egy könny a szemedben fiam. Töröld le és ez volt az utolsó. Igen?

ÁDÁM.
Igen. *Elfordul, letörli a könnyét.*

GÁL
evés közben. Gyere ide, fiam. Én már tudok nyelni. Gyere ide szépen. Most majd neked is megjön az étvágyad. Meglátod. *Eszik*. *Turaihoz, aki mellette áll, halkan*. Borzasztóan szenved. Ez így nem fog menni.

TURAI.
Meg kell próbálni.

GÁL.
Gyere fiam... egyél valami könnyűt... ilyen esetekben hideg csirke nagyon ajánlatos. Nézd ezt a szép fehér mellet.

ÁDÁM
mosolyogva ül le. Ne beszélj szép fehér mellről... így nagyon nehéz lesz a felejtés.

GÁL.
Jó. Hát nézd ezt a szép, nagy vastag lábát. Egy kis forró tea... konyakkal?

ÁDÁM.
Köszönöm.

GÁL
Turaihoz, aki tőle távol gondolatokba merülve áll. Na és te?

ÁDÁM.
Mi az? Most te lettél szomorú, mikor én végre vidám vagyok?

GÁL.
Dehogy. Fogadni mernék, hogy ő megint...

TURAI.
Megnyerted a fogadást. Megint más probléma érdekel...

GÁL.
Színház!

TURAI.
Úgy van. Mint mindig.

GÁL.
Hát ez már aztán...

TURAI.
Hát kérem. Tegnap, mikor megjöttünk, azt mondtam: milyen nehéz egy darabot elkezdeni. Most azon tünődöm, milyen nehéz egy felvonást befejezni.

GÁL.
Gyere inkább enni.

TURAI.
Ne viccelj. Ez most nagyon izgat engem. Vegyük például megint a mi esetünket. Mi most egy katasztrófa után vagyunk. De hála Istennek, kiálltuk, összeszedtük magunkat. Elhatároztuk, hogyan fogunk viselkedni, most egy kicsit fellélekzettünk. A felvonásnak tulajdonképpen vége. Hát ha ez itt most megint színpad volna és ez a három figura valami darabban állna itt, ezek után az események után - hogy végeznéd be ezt a felvonást?

GÁL.
Hát be van végezve!

TURAI.
Igen. De mielőtt a függöny lemegy, a legvégére még kell valami. Úgynevezett felvonásvég. Egy érdekes, izgató perc. Egy csattanó! Egy felvonásvég! Felvonásvég! Legyen befejezve és mégse legyen vége. A publikum érdeklődése meglepő módon legyen felfüggesztve. Na, kedves pajtás, annyi sok darab híres társszerzője! Hogy fejeznéd te be ennek a mi szomorú esetünknek ezt a... hogy úgy mondjam, második felvonását?

GÁL.
Megmondom. Nagyon könnyű. Gyere ide. Ülj le ide harmadiknak. *Turai leül az asztalhoz*. Hát kérem. Én szeretem a hangulatos, kellemes, könnyedén franciás felvonásvéget, aminek egy kicsit mondain színezete van. Tehát a három jó barát reggelihez ül. Étkezés a színpadon mindig kedves dolog. A vihar elmult, az ég ugyan még felhős, de már a nap sugarai csillogni kezdenek a szíveken. Most ezt a hangulatot, mint mondani szokták, „kicsengeni hagyni". Kis szünet. *Nagyon elegánsan.* Kérlek, parancsoljatok, itt a reggeli! *Mindegyik evőeszközéhez nyúl. Ő halkan, szinte súgva folytatja.* Még egy kicsit mindenki a kiállott fájdalomra gondol. Így. És most nagyon elegánsan... *poharával kezében...* egy szellemes aforizma... *Ádámhoz.* Fiatal barátom! Te ma lettél férfivé, mert férfivé bennünket az asszonyoknál nem az első győzelem avat, hanem az első vereség! *Felemeli poharát.* Éljen a hűtlen menyasszony, aki egy gyermekből férfit csinált! *Koccintanak.* Úgy. És most... *Mosolyogva, édeskésen...* Függöny! *Egyszerre teszik le a három poharat az asztalra, anélkül, hogy ittak volna. Gál diadalmasan mosolyog.*

TURAI
szárazon. Nagyon rossz. Igazán nagyon rossz. A pillanat nem elég érdekes. Úgy külső formában elég csinos, kellemes, sőt elegáns is, de nem elé érdekes. *Ádámhoz.* Hogy csinálnád te?

ÁDÁM
keserűen mosolyogva. Én? A mostani helyzetemben?

TURAI.
Igen. Mondd meg. Mutasd meg.

ÁDÁM
idegesen, komolyan, majdnem fenyegetőleg. Jó, én megmutatom nektek. *Felkel.* Nem, én nem koccintok veletek! *Eldobja a poharát.* Énnekem ez a nő nem futó pillanat volt az életemben. Nekem ez a nő az első nagy szenvedélyem. Én megteszem nektek azt a szívességet, hogy uralkodom magamon, amíg bírok. De a gondolat, hogy én az életemet adtam neki és ő egy más emberrel szerelmes szavakat beszél, hogy egy más ember érintheti a testét... hogy egy más emberrel éjszaka szerelmeskedik és csókolózik, ez mind olyan rettenetesen fájdalmas és elviselhetetlen számomra, hogy ennek csak egyetlen megoldása van... *zsebébe nyúl, kihúzza revolverét.*

TURAI
hirtelen odaugrik hozzá. Ohó! Ohó! Halt!

ÁDÁM
dulakodva vele. Nem! Nem! Hagyj!

GÁL
szintén odarohan izgatottan. Na! Csak nem komolyan...

ÁDÁM
mindkettővel dulakodva fájdalmasan kiált. Hagyjatok! Hagyjatok meghalni! *Turai elvette tőle a revolvert. Most nézegeti a fegyvert. Ádám némán, sápadtan, dacosan áll. Gál Ádám haját simogatja.*

TURAI
a revolverrel a kezében. Mi volt ez? Mit akartál?

ÁDÁM
fájdalmasan mosolyogva. Hát... felvonásvéget... akartam csinálni. *Leül.* És most... azt hiszem elég érdekes a pillanat... Tehát... *halkan, mosolyogva.* Függöny!

TURAI.
Rossz. Nagyon rossz. *Zsebredugja a revolvert.* Nagyon, nagyon rossz. Először is halál nem passzol egy második felvonás végére. Halálnak csak a legvégén van hatása. És a jelenet nem érdekes, hanem brutális. A pillanat ijesztő és mégis érdektelen. Feszültség kell! Érdekesség kell, mielőtt a függöny lemegy.

GÁL.
Hát mondd már meg, hogy hogyan csinálnád te.

TURAI.
Azt hiszem, sokkal jobban.

ÁDÁM.
Na erre igazán kíváncsi vagyok.

TURAI.
Kérem. *A telefonhoz megy.* Halló! Kérem Balogh Annie őnagysága szobáját.

Odaát telefoncsengés.

ANNIE
odaát. Halló!

TURAI.
Halló, Annie?

ANNIE.
Igen. Ki beszél?

TURAI.
Nem ismeri meg a hangomat? Turai beszél.

ANNIE.
Turai? Turai Sándor?

TURAI.
Igen. Kezét csókolom.

ANNIE.
Nahát ez... Hát maga itt van? Honnan beszél?

TURAI.
Itt vagyok a kastélyban. A szomszéd szobában. Maga mellett. Négyes szám. Ma éjjel jöttünk meg autón. Itt vagyunk mind a hárman. Elhoztuk a kész operettet!

ANNIE.
Szenzációs! Ez aztán a meglepetés!

TURAI.
Nem akartuk korán reggel zavarni. De most mégis arra kell kérnem, hogy jöjjön át egy pillanatra ide. *Visszateszi a kagylót, az ajtóhoz megy. Ádám és Gál feláll, meglepetten.*

ANNIE
az átjáróajtón boldogan rohan be. Hát ez szenzációs meglepetés! Milyen kedves tőletek! Albert! Berti! *Üdvözlés Ádámmal.* Szívem! Egyetlen drágám! Nahát ez igazán meglepetés volt! *Kezét csókra nyujtja Gálnak és Turainak.* Turai! Sándor! Három hónapja nem láttam! Le van sülve! Megfiatalodott! Mutassa magát! Nahát... pompás színben van! És Gál! Hozta Isten! Hát ez igazán aranyos maguktól! Itt már olyan türelmetlenül várják magukat! Mikor érkeztek?

TURAI
nagyon komolyan. Pardon. Üljön le Annie. *Benéz Annie szobájába*. Ah! Kedves mester! Almády úr! Tessék, tessék, tessék csak bejönni. Legyen szerencsénk.

ALMÁDY
belép, idegesen, rosszat sejtve. Jóreggelt.

TURAI.
Maga is itt van, annyi sok év után újra?

ALMÁDY.
Itt utazgattam... autózgattam, éppen csak köszönteni akartam a házigazdát, de erőszakkal lefogtak és itt tartottak. Tudniillik ma van a nagy hangverseny. Hát... hogy lépjek fel...

ANNIE
erőltetett jókedvvel, de ijedten. Nahát ilyen meglepetés!

TURAI.
Bocsánat, hogy zavartam önöket és most talán elrontom a viszontlátásnak ezt a napsugaras hangulatát, de nekem nagyon fontos mondanivalóm volna.

ANNIE.
Na! Csak nem komoly?

TURAI.
De igen. Sőt talán több is mint komoly.

ANNIE
ijedten ül le.

TURAI
Almádyhoz. Tessék leülni.

ALMÁDY
ijedten. Nem! Köszönöm nem.

TURAI.
Hát kérem. Mi megérkeztünk ide ma éjszaka. *Nagy szünetekkel beszél.* És most... hárman... együtt ültünk itt a reggelinél. *Gálhoz.* Ugyebár?

GÁL
kíváncsian. Igen...

ÁDÁM.
Na és?

TURAI.
Csak nyugodtan kérem. Itt ülünk úgyebár, kedélyesen... *hangot változtatva, nagyon komolyan.* Bocsássanak meg, de mindnyájukat határozottan arra kérem, hogy amit most mondani fogok, azt fogadják nyugodtan és ne veszítsék el a hidegvérüket.

ANNIE
ijedten. De hát az Istenért...

ÁDÁM
nyugtalanul. De hát mi az?...

TURAI.
Kérem! *Hallgatást parancsoló mozdulatot tesz. Halotti csend.* Amit én most itt végre ki fogok mondani, az valószínűleg mindnyájunk, mind az ötünk élete további folyására döntő jelentőségű lesz. De hát most már el vagyok szánva! *Ünnepélyesen.* Kedves Annie! Én önt ezennel... *Abbahagyja. Halotti csend. Aztán nagyon egyszerűen, Gálhoz.* Ez csak érdekes pillanat?

GÁL
nagyon izgatottan. Igen. Nos?

TURAI
nagyon egyszerűen. Hát... most menjen le a függöny! *mosolyogva nyujtja karját Annienak...* tudniillik felvonásvégekről vitatkoztunk... *lassan a bejáratajtó felé vezeti Anniet, mialatt a megrémült társaság fellélekzik...* hogy hogyan kell a legegyszerűbb eszközökkel érdekes felvonásvéget csinálni... ez tudniillik kérem... *a függöny legördül, miközben tovább beszélve kivonulnak.*

GÁL
égnek emelt kezekkel. Ez már mánia nála... Színház!

ALMÁDY.
Micsoda agyvelő!

Függöny.

HARMADIK FELVONÁS.

Ugyanez a szoba, ugyanaznap este nyolc órakor. A titkár, csinos, élénk fiatalember, épp egy széket tol a helyére. A bútorok most a kővetkezőképpen állanak: balról elől, a közönséggel szemben a két fotel, köztük kicsiny asztalka. Jobbról elől a nagy kanapé, mellette szék. Az asztal nincs a színpadon. A titkár még egy utolsó pillantást vet erre a bútorrendre, mikor belép a lakáj, aki ezüst tálcán egy könyvet, egy őszibarackot és két levelet hoz. A lakáj nagy díszben van, csillog az aranytól.

TITKÁR.
Tegye le azt oda valahová.

LAKÁJ.
Igenis titkár úr. *Leteszi a tálcát.*

TITKÁR.
Nyolc órára mondták a próbát és még senki sincs itt. Hány óra magánál kedves Devornié?

LAKÁJ.
Pont nyolc.

TITKÁR.
A vacsorát pontosan kezdik?

LAKÁJ.
Pont kilenckor. A neuf heures, précises.

TITKÁR.
Merci.

LAKÁJ.
Pas de quoi, Monsieur le Secrétaire.

ALMÁDY
belép frakkban.

TITKÁR.
Ah, van szerencsém. Ez aztán a pontosság, művész úr. Pont nyolc.

ALMÁDY
rosszkedvűen. Jóestét.

TITKÁR.
Művész úr az első a porondon.

ALMÁDY.
Mindjárt jönnek a többiek is. Most lettek készen az átöltözéssel.

TITKÁR.
Csodás volt ma a vadászat. Remekül sikerült! Művész úr bizonyára szintén nagyon élvezte.

ALMÁDY
gőgösen. Én nem vadásztam.

TITKÁR.
Ah! Hát hol volt?

ALMÁDY.
A szobámban. Írtam.

TITKÁR.
Szabadna kérdeznem, mit méltóztatott írni?

ALMÁDY.
Nem szabadna kérdeznie. *Hogy másról beszéljen.* Összesen egy óra időnk van a próbára. A hangverseny rögtön vacsora után kezdődik?

TITKÁR.
Feketekávé után.

ALMÁDY.
És a mi számunk?

TITKÁR.
Az utolsó. Piéce de résistance. *A fotelekre mutat.* És ez itt a próbaszínpad. A művésznő azt mondta, hogy ehhez a darabhoz nem kell más, mint két díszes fotel és egy díszes asztalka. *Állítgatja a bútorokat.* A stílus: tizenötödik Lajos. Ez megfelel?

ALMÁDY.
Nekem bármelyik Lajos megfelel.

TITKÁR.
Engedjen meg egy kérdést, művész uram. Mondja: miért nincs tizenhetedik Lajos? Van egy tizenhatodik Lajos és egy tizennyolcadik Lajos. Miért nincs tizenhetedik?

ALMÁDY.
Kérdezze meg egy bútorkereskedőtől.

TITKÁR.
Már megkérdeztem. De azok csak a tizenhatodikig tudják. Onnan kezdve sejtelmük sincs a többiről. *Homlokát törölgetve.* Nagyon izgatott vagyok, művész úr.

ALMÁDY.
Miért?

TITKÁR.
Hát ez az ünnepség ma, hangverseny, tánc! Az egész felelősség az enyém. Mindig én rendezem a gróf úrnak ezeket az estélyeit! Titkárnak már ez a sorsa. Én itt rendező vagyok, díszletmester, súgó, kottalapozó, hölgykísérő, virágátnyujtó... sőt én vagyok a klakkvezér is, minden én vagyok. Rajongok a művészetért, művész uram! *A lakájhoz, akit rajtakap a vigyorgáson.* Ön eltávozhatik, Devornié.

LAKÁJ.
Oui, Monsieur le Secrétaire. *Kimegy.*

TITKÁR.
Művész úrnak nincs jó kedve.

ALMÁDY.
Eltalálta. Zúg a fejem a sok tanulástól.

TITKÁR.
Jó a szerepe?

ALMÁDY.
A szerepem? Undorító.

TITKÁR.
Ne mondja. Miért játssza akkor?

ALMÁDY.
Kényszer.

TITKÁR.
Kényszer?

ALMÁDY.
Kollégialitás.

TITKÁR.
Na majd a mi vadásztársaságunk kárpótolni fogja művész urat tapssal. Meglátja, milyen lelkes közönségünk van. Itt a legtehetségtelenebb művészeknek is sikerük van.

ALMÁDY.
Köszönöm.

TITKÁR.
Pardon. Nem úgy értettem.

Belép Annie nagy estélyi ruhában és Ádám frakkban.

ANNIE.
Úgy látom, már együtt vagyunk.

ALMÁDY
némán meghajol.

TITKÁR
Anniehoz rohan. Kezét csókolom! *Ádámhoz* Lehóczki, titkár.

ÁDÁM.
Ádám.

ANNIE
a titkárhoz. Jegyezze meg ezt a nevet. Ő írja a zenét a mi új operettünkhöz.

TITKÁR.
Ah, mester!

ÁDÁM.
Na, az még nem vagyok!

ANNIE.
Hát kezdjük a próbát?

ALMÁDY.
Tulajdonképpen meg kellene várnunk Turai urat. Hisz oly szíves volt és megígérte, hogy segít nekünk.

ANNIE.
Mindjárt itt lesz. Hol a súgó?

TITKÁR.
Itt vagyok.

ANNIE.
Itt a darab. *Átadja a kéziratot.*

TITKÁR
büszkén. Jól rendeztem el a próbaszínpadot?

ANNIE.
Elragadóan. *Ádámhoz.* Most megint rosszkedvű.

ÁDÁM.
Szó sincs róla. Bocsásson meg, de mint már mondtam, rettenetesen kifárasztott ez az autóutazás. Nem gyerekjáték: Bécsből egy túrában ide le a Földközi-tengerhez. Az éjjel nem tudtam aludni... a kimerültségtől. Fáradt vagyok, ez az egész. Higyje el. *A titkár idegeskedik.* Na kezdjük, nézze, a titkár úr már türelmetlen.

ANNIE
a titkárhoz. Na, mi az?

TITKÁR.
Nagyon izgatott vagyok, művésznő.

ANNIE.
Maga? Miért?

TITKÁR.
Mert titkár vagyok.

ANNIE.
Hát csak nyugalom, kérem. Úgyis olyan nehéz a dolgunk. És én nagyon ideges vagyok. *Ádámhoz, aki leült.* Mi az? Maga jelen akar lenni a próbán?

ÁDÁM.
Igen.

ANNIE
nagy zavarban. Ugyan kérem... ez untatni fogja. Egy ostoba kis francia darab. Elég, ha majd vacsora után hallja.

ÁDÁM.
Meg kellett ígérnem Turainak, hogy itt maradok és segítek maguknak, amíg ő jön. És én mindig szentül megtartom, amit nekik ígérek.

ANNIE.
Jó. Ahogy akarja. *Nagyon idegesen.* Hát kezdjük, kérem. Hol vannak a kellékek?

TITKÁR.
Minden megvan. *A tálcára mutat.* Ahol én vagyok a kellékes! Egy könyv, két levél és egy őszibarack.

ANNIE
elveszi a könyvet és a levelet. A többi a magáé, Almády.

ALMÁDY
zsebredugja a barackot és a másik levelet.

ANNIE.
És most gyerünk, kezdjük el a főpróbát. A grófné, az én vagyok... Egyedül van a színpadon. Fotelben ülök és regényt olvasok. *Leül.* Maga nincs bent, Almády, csak később jön.

ALMÁDY
hátramegy, elbújik valahol.

TITKÁR.
Mehet?

ANNIE.
Ne kérdezzen annyit! Mehet!

TITKÁR
súg neki. „Csinosan bútorozott szalón."

ANNIE.
Micsoda?

TITKÁR
súgva. „Csinosan bútorozott szalón tizenötödik Lajos stílusában."

ANNIE.
Szerencsétlen! Hiszen ezt nem kell súgni!

TITKÁR.
Nem? Én eddig mindig az ilyet is súgtam.

ANNIE.
Ezt a kárpitosnak kell súgni, az előadás előtt. A színésznek csak azt, amit beszél.

TITKÁR.
Nahát ez érdekes. *Bután bámul a füzetbe.*

ALMÁDY
előrejön. Mi az?

ANNIE.
A titkár úr nem tud súgni.

ÁDÁM
elveszi tőle a füzetet. Adja ide. Majd én súgok. Tessék kezdeni.

ANNIE és ALMÁDY
egyszerre. Nem! Nem!

ANNIE.
Maga ne súgjon.

ÁDÁM.
Miért?

ANNIE.
Mert nem akarom.

ÁDÁM.
Miért nem akarja?

TITKÁR
sértődötten, gúnyosan. Úgylátszik, ez megalázó foglalkozás. Tessék csak visszaadni nekem.

ÁDÁM.
Nem, kérem, maga idegessé teszi őket.

TITKÁR.
Én teszem idegessé őket? Ők tesznek idegessé engem.

ÁDÁM.
Na nyugodjék meg kérem. Majd én súgok most itt a próbán, maga figyelje meg, hogy hogy kell csinálni, aztán este az előadáson majd maga súg. Jó?

TITKÁR
mélyen megsértve. Kérem.

ANNIE
a titkárhoz. Most megsértődik?

TITKÁR.
Én mindig, kérem. De utána rögtön kibékülök. Titkár vagyok.

ANNIE.
Akkor kezdjük. *Almádyhoz.* Menjen ki, kérem. A grófné a fotelben ül és olvas. *Veszi a könyvet.*

Csend. Almády elbújik.

ÁDÁM
súgva. „Ah milyen édeskés...”

ANNIE
szerepét mondva. Ah milyen édeskés ez a regény. *Becsukja a könyvet.* Minden regény egyforma. A férj szereti a feleségét. A feleség mást szeret. A férj rájön és botrányt csinál. Vagy elkergeti a feleségét, vagy megbocsát neki.

ÁDÁM
súg. „Ah de mit csináljak...”

ANNIE.
Ah, de mit csináljak? Férjem, a gróf, kilovagolt és így egyedül oly hosszúak ezek a délutánok. Ha ezek nem volnának, tűrhető volna az élet ebben az ősrégi kastélyban. Itt, oly messze Párizstól, a normandiai erdők és mezők közepette.

ÁDÁM
súg. Lépések...

Almády dobog a lábával.

ANNIE.
Ah, lépéseket hallok! Csak nem az uram? Hiszen ő nyergeltetett és azt mondta, hogy ellátogat Benoithoz, hűséges öreg bérlőnkhöz.

ALMÁDY
előrejön, vésztjóslóan. Asszonyom!

ÁDÁM
súgva. „Na mi az, miért oly feldúlt...”

ANNIE.
Na mi az? Miért oly feldúlt, gróf?

ALMÁDY.
Hogy miért vagyok olyan feldúlt? Mindjárt meg fogja tudni grófné, oly igaz, mint hogy a nevem...

ÁDÁM
súg. „Maurice du Veyrier...”

ALMÁDY.
...mint hogy a nevem gróf Maurice du Veyrier de la Grande Contumace Saint Emilion, hogy ön azonnal meg fogja tudni feldúltságom okát.

ANNIE.
Ön rám ijeszt, Maurice!

ALMÁDY.
Önre saját bűntudata ijeszt rá, asszonyom!

ÁDÁM
súgva. „Ön engem megcsal asszonyom!”

ANNIE
nagyon idegesen néz Ádámra.

ALMÁDY
nagyon idegesen. Ön engem megcsal, asszonyom! *Az idegeskedő Anniehoz.* Mi az? Mi baja?

ANNIE.
Semmi. Kicsit ideges vagyok. Folytassuk.

ALMÁDY.
Ön engem megcsal asszonyom! Már régóta élek a gyanúperrel. De most végre a kezem között van a bizonyíték. Igen, igen! Persze, ön azt hiszi rólam, hogy én... én...

ÁDÁM
súg. „...én hiszékeny vagyok, engem könnyű becsapni...”

Turai és Gál frakkban belép.

ÁDÁM
Almádyhoz. Na, miért nem mondja? *Hangosabban súg, ezáltal azt a benyomást keltve, mintha valóságban beszélne Almádyhoz.* „...én hiszékeny vagyok, engem könnyű becsapni, nekem bármit be lehet adni!”

TURAI
rémülten közeledik hozzá. Mi az?

ÁDÁM.
Csend! *Ismét súgva*. „Én hiszékeny vagyok, engem könnyű becsapni...”

TURAI
fellélekzik. Ja úgy! *Elveszi tőle a füzetet.* Add ide.

ÁDÁM.
Miért? *Anniehoz.* Nem jól súgok?

ANNIE és ALMÁDY
egyszerre. Nem!

ÁDÁM.
Nahát, ez hallatlan!

TITKÁR.
Velem se voltak megelégedve.

ÁDÁM.
De hát mi volt a hiba?

TURAI.
Ne kérdezz annyit. *Leül Ádám helyére.* Átveszem a munkát.

ANNIE
nagyon idegesen. Ez mind azért van, mert maga nem pontos. Azért van az egész.

ÁDÁM.
De hát mi van? Miért ez a nagy izgalom? Nem történt semmi!

TURAI.
Hadd fiam, ahhoz te nem értesz. A színész ideges, mikor próbál. Neked ez a szöveg új, de ők már tudja Isten hányadszor mondják.

ÁDÁM
oldalt leül.

TITKÁR
Ádámhoz. Mindenkit megsértenek.

TURAI
a füzetbe néz. Hát... gyerünk, mondják mégegyszer az utolsó mondatot.

ALMÁDY
nagyon folyékonyan. Ön engem megcsal, asszonyom! Már régóta élek a gyanúperrel. De most végre a kezem között van a bizonyíték. Igen, igen! Persze, ön azt hiszi rólam, hogy én hiszékeny vagyok, engem könnyű becsapni, nekem bármit be lehet adni! Nem, asszonyom. Most az egyszer elszámította magát.

TURAI.
De hiszen ez remekül megy.

ANNIE.
Mert nagyszerű súgónk van.

ÁDÁM.
De hiszen egy szót se súg!

ANNIE.
Az épp a nagyszerű benne.

TITKÁR.
Hagyja mester, mi ezt sohse fogjuk megtanulni.

ÁDÁM.
Úgylátszik, nem.

TURAI.
Tovább.

ALMÁDY.
Eddig is gyanakodással néztem ismételt sétalovaglásait a szomszéd birtokossal, François Gilette de la Tour d'Auvergne márkival, akivel naponta órákig üget a Duvernois Sur Saône-tól Saint Sulpice de la Grande Parmentière felé vezető úton.

ANNIE.
Oh, ez az aljas gyanúsítás!

ALMÁDY.
Egy szót se, asszonyom! Zsebemben a bizonyíték! Hálátlan gyermek! Ki volt ön, mikor nőül vettem? Atyja, Pierre-Jean Bourmond de la Seconde-Chaumière-Rambouillett dandártábornok, elesett Grande Lagruyère Sur Marne mellett és ön mint kis varrónő nyomorban élt anyjával Sainte Geneviève falucskában, a Seine et Oise départementban. Én önnek, asszonyom, nevet, rangot és vagyont adtam, én önt du Veyrier de la Grande Contumace Saint Emilion grófnévá tettem, ráirattam nemcsak Pardubien Grand-Amanoir-i birtokomat, hanem még két kastélyomat is Challanges-Débicourt de la Romanéeban és Rivalieux-Quandamouzières Sur Ventera aux Alpes Maritimesban. *Abbahagyja, idegesen.*

TURAI.
Na, mi az?

ALMÁDY.
Rettenetes ez a sok francia név.

TURAI
vállat von. Mit csináljak?

ALMÁDY.
Szükség van erre?

TURAI
a füzetre mutat. Benne van.

ALMÁDY.
De megőrülök, amíg bebiflázom ezt a sok kilométeres nemesi és helységnevet. És mind az én szerepemben vannak!

TURAI
nyugodtan. Épp azért tessék önnek őket megtanulni.

ALMÁDY
fuldokolva a dühtől. Rémes! Legalább ezt a második kastélyt hagyjuk ki.

TURAI
hidegen, mint egy hóhér. Nem lehet. Ha ez a gróf csak egy kastélyt ajándékoz a feleségének, akkor nem olyan felháborító az, hogy a nő megcsalja. Egy kastélynál még elcsúszik az ilyen. Három kastélynál is megcsalhatja, mert annyit már csak egy balek ad egy nőnek. Épp pont kettő kell. Ez a középút. Ezt nevezzük éppen okos francia színdarabírásnak. Gyerünk tovább.

ALMÁDY
sóhajtva. Grófnévá és gazdaggá tettem önt. És a hála? Ön megcsal, igenis megcsal a szomszédommal, Jean François Gilette de la Tour d'Auvergne márkival, Périgord des Champignons és Saint Sulpice de la Grande Parmentière urával. A fene egye meg. *A bámuló Turaihoz.* Ezeket a hosszú neveket. Bocsánat.

TURAI.
De hát kérem, ezek francia emberek, mit kíván, hogy hogy' hívják őket?

ALMÁDY.
Hogy? Például: Briand. Briand! Az is francia.

ANNIE
idegesen. Gyerünk tovább. - Elég volt, gróf! Nem tűröm tovább ezt a megalázó vádbeszédet! Ön rágalmazza azt a nőt, aki az ön nevét viseli.

ALMÁDY
Turaihoz. Ez nem igazság, kérem.

TURAI.
Micsoda?

ALMÁDY.
Énnekem mindig ki kell mondanom azt az egész nevet és ő csak azt mondja: „Az ön nevét”.

TURAI
fagyosan. Tovább.

ALMÁDY.
Még egy szó asszonyom és előkerül a bizonyíték!

ANNIE
teatrálisan nevetve. Hahaha! Bizonyíték? Kacagnom kell!

ALMÁDY.
Ajkára fogom fagyasztani ezt a kacagást! *Előhúzza zsebéből az őszibarackot*. Itt a bizonyíték!

ANNIE
tragikus sikoltással. Ah! A barack!

ALMÁDY
az asztalra teszi a barackot. Igenis a barack, asszonyom! Az első őszibarack, amely simarineux-i gyümölcsöskertem féltveőrzött, koránérő, törpe kelet-indai barackfáján elsőnek termett s ezzel egész Franciaország minden őszibarackját megelőzte! Ön tudja, hogy szenvedélyes gyümölcskertész vagyok, ön tudja, hogy ezt a barackot már virágkora óta ápolom, gondozom, naplót vezetek róla, úgy várom, mint a messiást! És mi történik? Ma délután kilovagolok s midőn nyugodtan poroszkálok ugyancsak a Duvernois Sur Saônetól a Saint Sulpice de la Grande Parmentière felé... *Turaira néz.*

TURAI
fagyosan ...vezető úton...

ALMÁDY
mérgesen ...vezető úton, kit látok ott gyalogszerrel baktatni? Julietett, az ön komornáját. Megszólítom, zavartan dadog. Megkérdezem tőle, hová megy. Megijed, sírva fakad és válaszol: „Úrnőm küldött François Gilette de la Tour d’Auvergne márkihoz”. Az ördög vigye el! *Turaira néz.*

TURAI.
Jó, jó. Ez most benne van.

ALMÁDY.
Az ördög vigye el, mondom, miért küldte magát úrnője a márkihoz? Jobban megnézem, látom, hogy kis csomagot szorongat kezében. Elveszem tőle kibontom, hát... a *barackra mutat... ez* volt benne! A barackok királya, a primeurök primeurje, az én büszkeségem, az első simarineux-i fajbarack, amelyet úgy ápoltam, mintha gyermekem lett volna. És ez még nem minden, asszonyom! Íme, a gyümölcs mellett volt ez a levél! *Kiveszi zsebéből a levelet és felolvassa*. „Édesem! Ez az első barack, amely az idén Franciaországban megérett. Neked küldöm, edd meg áhítattal.” *Az orra alá tartja a levelet.* Íme!

ANNIE.
Mit csináljak vele? Szagoljam meg?

ALMÁDY.
Igen. Mert ha az írását letagadná, a parfümjét, asszonyom, azt nem tagadhatja le. Vagy letagadja?

ANNIE.
Nem.

ALMÁDY.
Ah! Tehát bevallja!

ANNIE.
Be.

ALMÁDY.
Ön küldte neki ezt a barackot?

ANNIE.
Én.

ALMÁDY
Turaihoz. Ez igazságtalanság, kérem. Nekem méteres mondataim vannak és az ő szerepe csupa rövid szó: „Nem! Be! Én!”

TURAI.
Úgy van. Sardou ezzel a rövid beszédmodorral szokta jellemezni darabjaiban az ő híres asszonyi alakjait. Gyerünk tovább.

ALMÁDY
folytatja szerepét. Tehát tőlem elfogadni szerelmemet, nevemet, rangomat, birtokomat, két kastélyomat - és ezzel szemben a legkedvesebb gyümölcsömet elküldeni a szeretőjének!

ANNIE
színpadias sikoltással. Ah! Ezt nem tűröm! Vonja vissza ezt a szót!

ALMÁDY.
Talán nem szeretője a márki?

ANNIE.
Nem!

ALMÁDY
színpadiasan, keserűen felkacag. Hahaha! Asszonyom, én kertész vagyok, Franciaország első amateurkertésze, a párizsi gyümölcsklub elnöke. Én tudom, hogy ilyen becses ritkaságot csak annak küld az ember, akit szeret. Én önt megvetem, asszonyom.

ANNIE.
Ön tehát megvetendőnek tartja, amit tettem?

ALMÁDY.
Úgy van.

ANNIE.
Köszönöm. Akkor most még csak egyetlen kérdésemre feleljen. Az idén, kora tavasszal, kinek küldte el simarineux-i kertészete másik büszkeségét, az első kosár koránérő cseresznyét?

ALMÁDY
zavartan. Anyámnak. Az anyagrófnénak.

ANNIE.
Az anyagrófnénak? Hát majd én is mutatok magának valamit. Ha önnél van egy érdekes levél, nálam is van egy. *Kebléből levelet vesz elő, orra alá tartja.* Szagolja meg! Ezt a parfümöt is ismeri?

TITKÁR.
Őrült érdekes kezd lenni! Igazi Sardou!

ANNIE.
Csak olvassa el! Remélem, az írást ismeri.

ALMÁDY
kezében a levél. Ismerem.

ANNIE.
Ez a parfüm és ez az írás Emilienne kisasszonyé, a Folies Bergères prímaballerinájáé, akit ön barátságával és protekciójával tüntet ki.

ALMÁDY.
Hogy kerül önhöz ez a levél?

ANNIE.
Ahhoz semmi köze. A levél olyan, mint a kilőtt nyílvessző: nem lehet tudni, hol áll meg.

TITKÁR
Ádámhoz, tapsolva. Aforizma! Szellemesség!

ANNIE.
Csak olvassa.

ALMÁDY
olvas. „Édes kutyukám! Ma reggel az én rozoga öreg grófom..."

ANNIE.
Csak olvassa. Így ír önről az imádottja! Olvassa!

ALMÁDY.
„...öreg grófom egy kosár cseresznyét küldött nekem. Azt mondja, ezek Franciaország első cseresznyéi, melyeket szerelme jeléül küld nekem. Kutyuskám-putyuskám, gyere fel hozzám ma este, együk meg együtt az öreg hülye cseresznyéjét. Izgatottan vár türelmetlen Emilienned."

ANNIE.
Na látja. Ha te úgy, én is úgy. Szemet szemért. Fogat fogért. Primeurt primeurért. Barackot cseresznyéért. Látom, nem tagadja. A cseresznyét nem az anyagrófnénak, hanem Emilienne kisasszonynak küldte. Úgy van?

ALMÁDY
megtörten. Úgy van.

ANNIE.
Most távozzék lakosztályomból. Ah, gyalázat! Ön engem többé nem lát. Még ma este csomagolok és elutazom anyámhoz. Az anyavarrónőhöz. És ha épp tudni akarja, a márki, akivel gyanúsít, már rég nem is lakik itt. Párizsban van. És ha fáradságot vesz magának a komornámat tovább vallatni, azt is megtudhatja, hogy tőlem volt megbízása addig kóborolni az országúton, amíg ön arra lovagol és ha ön megszólítja, dadogást színlelve átadni a barackot és a levelet. *Színpadiasan kacag*. Hahaha!

ALMÁDY.
Tehát csak lecke volt?

ANNIE.
Erre már akkor rá kellett volna jönnie, mikor a komornám engem elárult. Ha igazán megcsalnám önt, a komornám inkább négyfelé vágatná magát, de hallgatna. Jó komornák olyanok, mint a halak: minél több részre vágják őket, annál mélyebben hallgatnak.

TITKÁR
elragadtatva, súgva, Gálhoz. Aforizma!

GÁL.
És még milyen!

ALMÁDY.
Bevallom, elvesztettem a játszmát.

ANNIE.
Köztünk mindennek vége!

ALMÁDY.
Yvonne! *Letérdel.* Csak azt ne mondja, hogy köztünk mindennek vége! Yvonne! Bocsássa meg ezt az egyetlen ballépésemet!

ANNIE.
Ne alázkodjék meg. Egy gróf, aki ilyen nevet visel! Keljen fel! Egy idős ember! *Almády felkel.* Bevallom, most meg vagyok hatva. De nem a térdrerogyása hatott meg, hanem az okossága, hogy nem tagadott le semmit. Egy férfi, aki hazudik, olyan, mint egy oroszlán, amely csicsereg.

A titkár Ádámhoz fordul, elégedetlen arcot vág és fejét rázza, mintha azt mondaná: „Ez a szellemesség nagyon buta". Ádám igenlőleg int.

ANNIE.
Megbocsátok önnek. De két büntetésben fogom részesíteni. Először is megtiltom önnek, hogy ezt a barackot megegye.

ALMÁDY.
Ah ez fáj. De tűröm.

ANNIE.
Másodszor: holnap Párizsba utazom. Egyedül. Szórakozni. Érti? Egyedül!

ALMÁDY
kétségbeesetten. Yvonne!

ANNIE.
Egy szót se, gróf! Vagy bízik a tisztességemben, vagy nem. Ha igen, visszajövök ide, ha nem, örökre elmegyek.

TITKÁR
súgva Ádámhoz. Most nem tudom, kérem: szellemesség volt ez, vagy nem?

ÁDÁM.
Nem.

TITKÁR.
Köszönöm.

ANNIE.
Párizsba utazom és ön epedni fog utánam.

ALMÁDY.
Ah! És meddig akar Párizsban maradni?

ANNIE.
Egy hétig!

Kis szünet.

ALMÁDY
felordítva. Nem, nem! Azt nem bírom ki! Szeretlek, imádlak, megőrülök érted! Úgy szeretlek, mint egy felhőkarcoló a felhőt, amely felette lebeg, de az első széllel elröpül! Nem bírok nélküled élni! Egy hétig se! Egy napig se! Egy órát se!

ANNIE.
Csaló vagy. Ezek frázisok.

Gál és Ádám már a „felhőkarcoló" szónál lassan és nagyon csodálkozva egymásra néztek.

GÁL.
Bocsánatot kérek, de... pardon egy percre! Mi volt ez?

ANNIE.
Tessék?

TURAI.
Kérlek, ne zavarj. Épp, mikor a legjobb lendületben vannak!

TITKÁR.
Nagyszerű! És milyen érdekes! *Ádámhoz izgatottan.* Mit gondol, elutazik az asszony?

GÁL.
Ádámhoz. Te... ez pokoli.

TURAI.
Csendet kérek. *Almádyhoz.* Tessék tovább mondani. Talán ide menjünk vissza: „Úgy szeretlek".

ALMÁDY.
Úgy szeretlek, mint egy felhőkarcoló a felhőt, amely felette lebeg, de az első széllel elröpül. Nem bírok nélküled élni! Egy hétig se! Egy napig se! Egy órát se!

ANNIE.
Csaló vagy. Ezek frázisok.

ALMÁDY.
Nem, nem! Megőrülök érted! De te kihasználtál és kifacsartál, mint egy citromot és most el akarsz dobni! *Elfordul, eltakarja arcát.*

Gál és Ádám a „citrom" szónál ismét egymásra néztek. Most Gál feláll, nagyon idegesen.

GÁL.
Turaihoz, halkan, de nagyon izgatottan. Kérlek szépen...

TURAI
türelmetlenséget színlelve. Mi az?

GÁL.
Kérlek egy pillanatra. *Anniehoz és Almádyhoz.* Bocsánat egy pillanatra, de okvetlenül mondanom kell neki valamit. *Turaihoz.* Te... Hallod, te, amit ezek játszanak?

TURAI.
Hát hogyne.

GÁL
remegve az izgalomtól. Hát akkor... nem emlékszel te ezekre a mondatokra?

TURAI.
Érdekes. Most hogy mondod... tényleg... én is észrevettem valamit, csak nem akartam szólni.

GÁL.
Ádámhoz, izgatottan. Gyere ide. *Turaihoz.* Te... ez a szöveg szórul-szóra ugyanaz, amit mi éjjel a falon keresztül hallottunk.

TURAI
a füzetbe néz. Tényleg... Hát te... hát ez fantasztikus!

GÁL
izgatottan. Menj, folytasd... mert még észrevesznek valamit. Halljuk tovább.

Turai visszamegy, Gál karonfogja a szintén nagyon izgatott Ádámot s mindketten feszülten figyelnek.

TURAI.
Hát gyerünk kérem tovább. Hol hagytuk el? „Most el akarsz dobni."

ANNIE.
Ki akar eldobni, te bolond? Ne őrjöngj! Az előbb már okos voltál. Gyere ide, megcsókolom azt a szép, klasszikus fejedet.

GÁL
nagyot ordít. Áááh!

ANNIE
idegesen. Mi baja?

GÁL.
Ezer bocsánat! Bocsánatot kérek! *Alig tud az izgalomtól beszélni.* Kedves Annie! És mélyen tisztelt művész úr! Bocsánat, megint meg kell önöket zavarnom, de okvetlenül kell valamit mondanom Turainak. *Ádámhoz.* Gyere csak ide. *Turaihoz, aki hozzája lépett.* Te! Itt ezen a helyen változzam sóbálvánnyá, ha ezek szórul-szóra nem ugyanazt a szöveget mondják, amit az éjjel beszéltek. Ezek ketten tegnap éjjel... ezeket a szerepeket tanulták. És mi szamarak vagyunk.

TURAI.
Jó, jó, szamarak vagytok, de most, kérlek ne csinálj feltűnést. *Megjátssza az izgatottat*. Óriási meglepetés!... Micsoda furcsa véletlen!

ÁDÁM
Gálhoz. Végy énrólam példát. Én ordítani szeretnék a boldogságtól és nézd, türtőztetem magamat.

TURAI.
Egy szót se!

ANNIE.
De kérem Sándor, mit csinálnak ott maguk?

ALMÁDY.
Mi van kérem?

TURAI
visszatérve Almádyhoz. Gál azt mondja és úgy érzem, hogy igaza van, hogy majd este az előadásra valami szép klasszikus fejet csináljon magának.

ALMÁDY.
Mi az, hogy klasszikus fejet csináljak?

TURAI.
A nő azt mondja: „Azt a szép klasszikus fejedet”.

ALMÁDY.
Igen.

TURAI.
Hát csináljon valami fejet, amire ezt joggal lehet mondani.

ALMÁDY.
Mi az, az enyémre nem lehet?

GÁL
őszintén. Nem.

TURAI.
Igaza van. Az ön kobakja minden, csak nem szép és nem klasszikus.

ALMÁDY
mérgesen. Pedig ezt már mondták rá.

TURAI.
Ebben a darabban. De bocsásson meg, jóízlésű nő ilyet erről a fejről nem mondhat.

ALMÁDY
dühösen, Anniehoz. Önnek is ez a véleménye?

ANNIE.
Engem hagyjon kérem, én a szerepemhez tartom magamat.

ALMÁDY
keserű mosollyal. Jó. Hát majd csinálok egy szép klasszikus fejet. *Dúl-fúl.*

ÁDÁM
türelmetlenül. Urak, múlik az idő! Gyerünk, gyerünk! Gyorsan! Folytassuk!

TURAI.
A tisztelt néző urak szíveskedjenek békén maradni. Miért vagy olyan türelmetlen?

ÁDÁM
zavartan. Kilenc órakor van a vacsora... és... *titkárhoz* ...ugye?

TITKÁR.
Igen. Már csak néhány percünk van.

TURAI.
Hát akkor gyerünk gyorsan.

ANNIE.
Vagyis: Gyere ide, megcsókolom azt a szép klasszikus fejedet. *Csókot lehel homlokára.*

ALMÁDY.
Ez nem csók, ez borravaló.

GÁL
odaszól Turainak. Ez a hasonlat ordináré. Csodálom egy francia szerzőtől.

TURAI.
Dehát egy ordináré embert akar vele jellemezni.

GÁL.
Bocsáss meg, ez egy gróf.

TURAI.
De közönséges, ostoba ember, akinek a szókincsében nincs finomabb hasonlat. Csak te ne tanítsd Sardout darabot írni.

ALMÁDY
mérgesen. Kérem, gyerünk tovább. - Ez nem csók, ez borravaló.

ANNIE.
Ne ordíts!

ALMÁDY.
De ordítok! Kifacsart citrom vagyok! Citrom vagyok! Tudja meg az egész világ, hogy citrom vagyok! *A lábához borul és zokog.*

GÁL.
Ez a citrom is. Direkt hülye.

Gál suttog Ádámmal, Ádám boldogan mosolyog, aztán erősen megrázzák egymás kezét.

TURAI.
De kérlek, mit csináltok ott?

GÁL.
Semmit. Azt súgtam neki, hogy ezt a citromhasonlatot ostobának tartom.

TURAI.
Én nagyon jónak tartom. Egy buta gyümölcstenyésztő, aki onnan veszi a hasonlatait, ahol az élete eltelik: a gyümölcsei közül. Ne tanítsd te Sardout darabot írni.

ALMÁDY,
aki Annie előtt térdel, e szidalmakra felkapja a fejét Annie öléből és dühös arcot mutat.

TURAI.
Folytassuk! „Könyörgöm, ne térdelj!”

ANNIE
visszanyomja Almády fejét az ölébe. Könyörgöm, ne térdelj, ne sírj, mert azt nem bírom. Tudod te jól, hogy csak téged szeretlek. *Az asztalhoz megy, ahol a barack van.*

ALMÁDY
a dühtől majdnem sírva. Oh sok szerelmes éjszakánk fellángoló emléke! *Felkel. Az asztalhoz lép és meg akarja érinteni a barackot.*

ANNIE.
Erigy innen!

ALMÁDY
a barackot nézegetve. Óh, ha ezt látom! *Nagyon érzékien.* Óh, ezek a formák! Ez az isteni rózsaszínű bőr! Hát van még egy ilyen a világon? *A barackhoz nyúl.* Óh, ezt simogatni!

ANNIE.
Nem mégy innen?

ALMÁDY
felkapja a barackot, az egyik kezében tartja, a másikkal kéjesen simogatja. Oh! Mily gömbölyű, síma, bársonyos, illatos! *A szájához emeli.*

ANNIE
felsikolt. Nem! Ne harapj bele! *Kiragadja a barackot a kezéből és visszateszi az asztalra*.

Gál komikusan felordít és elkezd görcsösen nevetni. Ádám Gál felé tárja karjait és szintén szívből nevet. Ölelkeznek és csókolóznak. Gál nem bírja abbahagyni a nevetést. Almády és Annie elfordulnak tőlük, Almády mérgesen, Annie szégyenkezve.

TITKÁR
izgatottan. Mi ez, kérem, ha szabad kérdeznem? Én is szeretnék az urakkal nevetni.

ÁDÁM.
Ezt maga nem érti.

GÁL
Ádámhoz, Turaira mutatva. A legjobb az, hogy ő mérges.

ANNIE.
De hát min nevetnek maguk?

TURAI
erélyesen. Elég volt, gyerünk tovább.

GÁL.
Jó. Gyerünk tovább. Halljuk. *Gúnyolódva.* Gömbölyű, síma, bársonyos, illatos!

ÁDÁM.
És: ne harapj bele!

ANNIE
zavartan, szerepét mondva. Ne harapj bele!

ALMÁDY
mérgesen. De mikor olyan kívánatos.

Gál és Ádám halkan tovább nevet.

ALMÁDY.
Jó, jó, tudom, hogy semmit nem jelentek számodra.

ANNIE.
Hogy mondhatsz ilyet? Ne keseredj el úgy. Esküszöm neked mindenre, ami nekem szent, hogy... *abbahagyja,* mi is következik most?

TURAI.
Nem jut eszébe? Amire ilyen szentül esküdött?

ANNIE.
Elfelejtettem. Szerep!

ALMÁDY
keserűen. Szerep.

ANNIE
idegesen. Igenis, szerep.

TURAI
súg. „Az én életemben férfi...”

ANNIE
darálva. Ja igaz... soha nem jelentett annyit, mint te. Ezt én nem fogom soha elfelejteni! Mert férfi vagy tetőtől-talpig. Ki tudja, ha én nem?

TURAI.
Hát ezt a mondatot kihúzzuk.

ANNIE.
Miért?

TURAI.
Rendes nő ilyet nem mond. Ez olyan világos és brutális célzás a nemi viszonyra... ezt ilyen előkelő közönség előtt nem lehet elmondani.

ANNIE
szégyenkezve. De hát ez a nő ezt a darabban mondja. Négyszemközt.

TURAI
titkárhoz. Lesznek fiatal lányok is a koncerten?

TITKÁR.
Hogyne!

TURAI
kihúzza a mondatot. Akkor kihúzzuk. Ehelyett azt fogja mondani: „Mit tagadjam, szeretlek, bár mindennek látszol, csak férfinek nem”. *Almády mozdulatot tesz*. Tovább! *Almádyhoz.* „Úgy szenvedek...”

ALMÁDY.
Úgy szenvedek, mint egy beteg ló! *Turaihoz*. Lássa, *ezt* kellene kihúzni.

TURAI.
Miért?

ALMÁDY.
Hát hogy mondhat az ember ilyet önmagáról?

TURAI.
Már előfordult. Hozzátartozik egy állattenyésztő szókincséhez.

ALMÁDY.
Pardon. Gyümölcstenyésztő. A szakmája: gyümölcs.

TURAI.
És állat. Állat is.

ANNIE.
Ah, Maurice, ne szenvedj. Ne állj ott olyan kétségbeesetten. Gyere ide, csókolj meg, te szamár.

ALMÁDY
Turaihoz, rekedten. Hát bocsásson meg, ...ló *és* szamár! *megcsókolja Anniet.*

ÁDÁM
Gálhoz, suttogva. Ennél a mondatnál mentem én ki a szobából. Milyen komikus!

TURAI
idegesen. Mi az? Nem tetszik nektek?

GÁL.
Nem. Ez a szerelmi párbeszéd se nem igaz, se nem szép. Rossz munka. Hát ilyen az élet? Beszél így egy jólnevelt úriember egy hölggyel?

TITKÁR.
Tényleg, az eleje jobb volt.

GÁL.
Mert az maga volt az igazi élet. Egy szép, eleven alak. A gyümölcsös gróf. De ez a szerelmi párbeszéd? Ez papiroscsinálmány. Nem gondolod?

TURAI.
Én élethűnek találom. *A füzetbe néz.* Na, gyerünk a végére. Most megcsókolták egymást.

ALMÁDY.
Ah Yvonne! Ízlett a csókom?

ANNIE.
Nem Maurice, csókod undorító, szúr a szakállad.

ALMÁDY
Turaihoz. Ezt benne hagyjuk?

TURAI.
Na hallja, mindent csak nem lehet kihúzni!

ALMÁDY.
De nekem ilyet mondani. Hisz a közönség meg fog engem utálni!

GÁL.
Általában... mi az ördögnek választott ilyen szerepet? Miért játszik ilyen gyámoltalan hülyét?

TURAI.
Igaz is, én csak nem akarok beleszólni, de én se értem, miért játszik ilyen szerepet. Ha ki is hagyunk itt-ott valamit, hiába, maga az alak utálatos és nevetséges.

GÁL.
Az ilyen szerepeknél rögtön megérzi a szakember, hogy a szerző tényleg undorodott ettől az alaktól. *Turaihoz.* Te ezt nem érzed?

TURAI.
Dehogy nem. Hogyne érezném.

ANNIE
idegesen. Kérem, végezzünk már. Hidd el, Maurice, így is szeretlek, bár tudom, hogy az egész világ kinevet téged.

ALMÁDY.
Azt meg is érdemlem, Yvonne.

ANNIE.
Nem szégyenled magad a feleséged előtt, Maurice? A gyerekeid előtt?

ALMÁDY.
Oh! Gyermekeim!

ANNIE.
Ha a fiad ezt megtudná! Mit szólna hozzá? Fiad, a huszárezredes!

ALMÁDY
szerényen, Turaihoz. Kérem, nem lehetne itt hadnagyot mondani? Az én fiam ezredes? Ez borzasztóan öregíti az embert.

ANNIE.
Pedig én már enyhítettem, mert a szövegben az van: tábornok.

ALMÁDY.
Az én fiam tábornok?

ANNIE.
Meddig mehetek vissza, Sándor?

TURAI.
Legfeljebb kapitányig.

ANNIE.
Jó. Mit szólna hozzá fiad, a huszárkapitány?

ALMÁDY.
Igazad van, Yvonne. Kétségbeesne! Nevetséges vén szoknyavadász vagyok, pfuj.

TURAI.
Kérem... ezt ne ilyen álmosan. Több hévvel. Kérem még egyszer.

ALMÁDY.
Nevetséges vén szoknyavadász vagyok, pfuj.

TURAI.
Még mindig nem elég őszinte. Hangosabban, őszintébben!

ALMÁDY
kiáltva. Nevetséges vén szoknyavadász vagyok, pfuj!

TURAI
fagyosan. Kérem még egyszer.

ALMÁDY
ordítva, nagyon őszintén. Nevetséges vén szoknyavadász vagyok, pfuj!!!

TURAI.
Most jó. Tovább.

ALMÁDY
nagyon őszintén. Esküszöm, Yvonne, hogy soha többé nem tolakszom ahhoz a hölgyhöz, aki engem megunt és most már mást szeret. Soha, soha többé.

ANNIE.
Soha többé?

ALMÁDY
őszintén. Soha.

ANNIE.
Akkor Maurice, én nagylelkű leszek. Nem utazom Párizsba és te megeheted a barackot.

ALMÁDY
a barackra rohan. Ah! Végre! *Beleharap a barackba.*

TURAI
felkel. Vége. Itt lemegy a függöny.

ALMÁDY
félreáll és eszi a barackot.

GÁL.
Vége?

TURAI.
Vége.

GÁL.
Azt a barackot tulajdonképpen a feleségének kellene adnia. Úgy szebb volna a vége.

TURAI.
Ejnye, de csökönyös vagy. Ez egy ordináré, önző fráter. Ez sajnálja attól az asszonytól a barackot.

GÁL.
Nagyon antipatikus alak. De ő kitűnően játssza.

TURAI.
Mintha a testére írták volna. *Titkárhoz, aki kétségbeesve mozgolódik*. Hát magának mi baja?

TITKÁR.
Bocsánatot kérek, de most rohanok, valahol egy másik barackot felhajszolni, én nem tudtam, kérem, hogy ezt megeszik a darabban! *Kiszalad*.

ANNIE
Ádámhoz, aki a boldogságtól bután áll ott. Nos, hogy tetszem magának ebben a szerepben?

ÁDÁM.
Bocsánat egy pillanatra. *Rettenetes erővel csókolja meg.*

ANNIE
fuldokolva. Te! Te! Hisz ez botrány!

ÁDÁM.
Bánom is én! *Újabb csók*. Annie! nem csak hogy maga istenien játssza, hanem nézetem szerint ez a világon a legjobb darabok egyike. *Turaira mutat*. Ha meg is fog ölni ez az öreg smokk, én odaadom az egész Shakespeare-t ezért a kis darabért! *Megöleli Anniet.*

GÁL.
Én ezt a darabot nagyon elavultnak találom. Mikor írhatta ezt Sardou?

TURAI.
Én eddig nem is ismertem. *Almádyhoz.* Mondja, művész úr, miféle darabja ez Sardounak?

ALMÁDY.
Ha nem csalódom, ez az utolsó műve.

GÁL.
Nagyon öreg lehetett, mikor ezt írta. Ilyen gyenge dolgot már csak röviddel a halála előtt írhatott.

TURAI.
Vagy röviddel a halála után. *Anniehoz.* Még csak pár kis rendezői megjegyzésem volna a maga számára.

ANNIE.
Igen, igen, azt nagy köszönettel venném. *Gálhoz és Ádámhoz.* Menjetek csak, én mindjárt jövök!

GÁL
miközben kifelé megy. Én nem értem, hogyan kereshet ki egy hősszerelmes ilyen trotli-szerepet magának. Ez már valóságos mazochizmus. *El Ádámmal.*

TURAI
az oldaltálló Almádyhoz. Maga sír?

ALMÁDY
könnyekkel a hangjában. Nem! *Vadul néz Turaira.*

TURAI.
Mit gondol, fog menni?

ALMÁDY.
Fog.

TURAI.
Nem érti. Úgy gondolom: fog-e menni. Nem a darab. Maga. Az előadás után. Az éjjeli vonattal. Haza. Fog menni?

ALMÁDY.
Fogok.

TURAI.
Akkor elengedem a kapitányt. Lássa, kivel van dolga. Annie, mondjon hadnagyot.

ALMÁDY.
Tulajdonképpen még hadnagy is egy kissé...

TURAI
felháborodva. Na, bocsásson meg, kérem, csecsemőig már mégse menjünk vissza.

ALMÁDY
megadja magát. Kérem. Mindezek dacára, kedves Turai úr, köszönöm, amit értem tett. *Indul.*

TURAI.
Nincs miért. Hová megy?

ALMÁDY.
Még hamar biflázom egy kicsit a francia neveket. *Meghajtja magát*. Asszonyom! Uram!

TURAI.
A viszontlátásra, Maurice!

Almády el. Szünet.

ANNIE
Turait megölelve. Köszönöm, te drága csavaros fejem! Nehéz volt?

TURAI.
Nem. Csak ez az átkozott barack volt nehéz. Síma, gömbölyű, bársonyos és illatos és ne harapj bele! Ez volt a legsúlyosabb. Azt hiszi, fiam, olyan könnyű dolog egy tisztességes tárgyat találni, amelyik síma is, gömbölyű is, bársonyos is és amibe nem szabad beleharapni?

ANNIE
szégyenkezve. A vállamra mondta.

TURAI.
Igen? Én azt hittem, a homlokára.

ANNIE.
Maga egy nagy gazember.

TURAI.
Azt én tudtam, hogy a végén mindenki gentleman, csak én leszek a gazember. Nem, Annie. Én egy fiatalembert megmentettem sok-sok csúnya szenvedéstől. Én nagyon meg vagyok magammal elégedve.

Gál és Ádám belép.

GÁL.
Gyertek, már együtt van a társaság!

LAKÁJ
belép. Tálalva van. *A középen áll. Ádám karonfogja Anniet, elindulnak.*

GÁL.
Turaihoz. Ne szégyeld azért magad, öregem, mert másképt történt, mint ahogy te gondoltad. Régi dolog, hogy sok jó drámaíró van a világon, de a legjobb drámaíró mégis csak maga az élet. *Karját nyujtja Turainak.*

TURAI
belekapaszkodik és indul vele. Már csak azért is, mert nem veled írja a darabjait. *Mind a két pár kimegy.*

LAKÁJ
előrelép, a közönséghez. Tisztelt hölgyeim és uraim... tálalva van! *Meghajol, hátralép.*

Függöny.

MEGJEGYZÉS.

Ezt a színdarabot tulajdonképpen éppúgy lehet színpadon, mint nagy szalónban, vagy kis teremben előadni. Ez a terem akkor nézőtér és egyszersmind színpad is. A tulajdonképpeni színpad a terem egy része és nem áll egyébből, mint egy szőnyegből, amelyen kanapé, asztal és néhány karosszék van elhelyezve. A cselekményhez két ajtó szükséges: egy általános bejárat és egy ajtó, mely a szomszéd szobába vezet. Az asztalon telefon. Ez mind a három felvonás összes díszlete. Függönyre nincs szükség. A nézők fesztelen összevisszaságban ülhetnek a teremben, mintha estélyen vennének részt és a szalónban valami előadást hallgatnának. Függöny helyett a felvonások végét a terem színpadul szolgáló részének elsötétítésével lehet jelezni.